

НЯКОЛКО ДУМИ

КЪДЕ Е
ДЪРЖАВАТА?

Аида ПАНИКЯН

Не ми пука за механизмите на ценообразуване - за година и половина на лекарството ми за сърце струва почти двойно! Не ми пука за паралелния или непаралелния внос или износ, нито за системата на агенцията за лекарствата, нито колко струва аспирифт в Германия! Аз съм с българска пенсия от 500 лева, 40 години съм внасяла осигуровки и плащала данъци! Искам тази държава да си върши работата! Децата ми са стриктни данъкоплатци, а за внучето ми пак няма пулмикорт!

Това са думите на обикновена българска жена, майка и баба. И те идват в отговор на поредните обяснения защо лекарства изчезват от аптеките и какъв е механизмът на поскъпването им (стр. 4).

Същите думи биха изrekli хиляди българи. Болни и търсеци лекарства. Българи, които през ден ядат по два пъти, за да пестят за животоспасяващи медикаменти. И на тях не им пука, че съвременно ефикасно лекарство за контрол на диабета струва 200-300 лева, продава се свободно и новобогаташи го изкупуват от аптеките, защото правело “чудеса за отслабване”!

Къде е държавата?
Къде е контролът й?
За кого повече се грижи - за търговския интерес или за здравето на хората?

Стр. 8

ЕВРОТО - ОТ
НАДЕЖДА ДО
РАЗОЧАРОВАНИЕ

АКЦЕНТ

ИЗЛИШЪКЪТ ОТ 1 МЛРД. ЛВ. СЕ ИЗПАРИ

За първи път от началото на годината държавният бюджет излезе на червено. Бюджетното салдо е отрицателно с 20 млн. лв. към края на октомври. Държавните разходи са се увеличили с 21% за година.

Стр. 11

Стр. 6

БСП кани партиите на среща за бюжета

Вместо за изтребители, парите да се дадат за социални мерки, заяви Корнелия Нинова

БСП кани парламентарните групи на разговор за бюджета, за да се постигне съгласие какво да се подобри между първо и второ четене, обяви Корнелия Нинова. Ще гласуваме на първо четене проектозакона за удължаването на срока на действие на финансовия закон за 2022 г., но ще търсим начин за осигуряване на минимален социален пакет, с който да се подкрепят хората, поясни тя.

Притеснени сме около ситуацията с бюджета, подчерта Нинова. “Никой не замразява разходите при тези тежки условия като инфлация и идваща зима. Само служебният кабинет го прави”, коментира тя. Трябва да покажем, че ще подкрепим народа си, без да рискуваме финансовата стабилност, поясни Нинова.

Стр. 3

В КАДЪР

Лидерът на БСП Корнелия Нинова посети по повод Деня на будителите в Сливен едно от най-старите читалища в България “Зора” и библиотеката към него и дари книги на български автори. Нашата история е богата с хиляди имена, дръзнали в най-мрачни времена да пръскат светлина, подчерта тя

Стр. 2

България почете народните будители

Само образованието и културата могат да ни извадят от всички кризи, заяви Корнелия Нинова

СНИМКИ БТА

Учени от БАН се поклониха пред паметника на Паисий Хилендарски

България отбеляза с тържества и различни инициативи Деня на народните будители, като хиляди почетоха делото на книжовниците и просветителите, съхранили духовните ценности на нацията. На традиционната церемония пред президентството бе издигнато националното знаме.

Академично тържество бе организирано в БАН, а по-късно учените поднесоха венци и цветя пред паметника на Паисий Хилендарски.

Шествие по повод 100-годишнината от първото отбелязване на Деня на народните будители се състоя в Пловдив, а паметник на братята Димитър и Константин Миладинови бе открит в Благоевград.

На празника започна и национална дарителска кампания за изграждане на 111-метров пилон, на който ще се извиси българското национално знаме. Той ще бъде най-високият в целия Европейски съюз и ще се издигне на Роженските поляни в Родопите на 1430 метра надморска височина, съобщиха организаторите от фондация "Наследство в бъдещето".

Празникът бе отбелязан и от много българи зад граница. Българското неделно училище в Мароко разказа за будителите чрез виртуален музей. Децата сами научиха стихотворения за народните будители и разказаха за някого от българските книжовници, революционери или творци.

С уроци по история за Паи-

В Морската градина във Варна бе организирано тържествено честване с благодарствен молебен и военен ритуал

сий Хилендарски, Иван Вазов, Христо Ботев и Васил Левски българското неделно училище "Иван Вазов" в хърватската столица Загреб отбеляза Деня на народните будители. То е създадено преди четири години и в него учат 30 деца.

"Само образованието и културата могат да ни извадят от всички кризи - икономическа, социална, политическа и

духовна. Доброто образование е гаранция за личния просперитет на всеки. Образованият и просветен народ може сам да гради бъдещето си, да се бори за правата си и да отстоява независимостта си", заяви в Сливен лидерът на БСП Корнелия Нинова. По повод Деня на будителите тя посети едно от най-старите читалища в България "Зора" и библиоте-

ката към него и дари книги на български автори.

"Нашата история е богата с хиляди имена, дръзнали в най-мрачни времена да пръскат светлина. Ние ги почитаме, но не можем вечно да търсим само в миналото си българското достойнство. Трябва да го градим и сега", подчерта Нинова. Тя припомни, че имаме хиляди знайни и

незнайни будители - учители, творци, учени, изобретатели, читалищни дейци, библиотекарите, писатели, художници, артисти, музиканти. "Нека им се извиним, че все още не сме ги поставили на най-високата стълбичка в нашето общество. Нека им благодарим и да им помогнем да ни възвисят, както е написано още през 1869 г. на училището в Котел "Помогни ми да тя възвися", призова Нинова.

Борбата на БСП за повече средства по стандартите за читалищата и духовните средища е последователна дълги години, заяви председателят на парламентарната комисия по култура и медии Иван Ченчев по повод Деня на народните будители. "Ще продължим да настояваме за повече пари за читалищата, музеите, сценичните изкуства. Ще обсъдим въпроса и за категоризация на труда при библиотекарите", подчерта той.

Зам.-председателите на ПГ "БСП за България" Георги Свиленски и Христо Проданов и зам.-председателят на БСП Ирена Анастасова поднесоха венец на паметника на Паисий Хилендарски. Депутатите от левицата поздравиха българите с празника и пожелаха никога да не забравяме хилядите исторически будители, но и да почитаме и съвременните просветители, които продължават тяхното свято дело, за да имаме буден, духовно богат и образован народ.

ПГ „БСП за България“ разговаря с главния прокурор за съдебната реформа

ПГ "БСП за България" се срещна вчера с главния прокурор Иван Гешев, който се обърна към тях с молба за смяна на правосъдния модел. "Мисля, че не можете да се оплатите от липса на диалог в НС. Ние променихме Правилника за организацията и дейността, за да има изслушвания на всеки 3 месеца и срещи между вас и правната комисия", заяви в началото на срещата лидерът на БСП Корнелия Нинова. "Никога, когато сте пожелали да дойдете, не ви е отказано. Ако има проблем с други власти, трябва да комуникирате с тях", уточни тя.

Нинова призна, че има нужда от промяна на закони. Наказателният

кодекс е от 1968 г. и е променян 121 пъти. НПК е от 2005 г., но е изменян 58 пъти, припомни тя. По думите на Нинова в момента всички ношни клубове продават райски газ и продължават да тровят децата. "Имаше добър закон и бързо приет. Но резултатът - никакъв", поясни Нинова. Тя настоя и за по-строги санкции към пияните и дрогираните шофьори и предложи да няма условни присъди, а да се отнема имущество. "Готови сме с текстовете и можем да ги внесем. Искаме вашето професионално мнение. Не може да пиеш, да се дрогираш, да се качиш на колата, да убиеш и да си стоиш в къщи. Добри са законите за убиване на баби. Как-

во пречи тези хора да си получат заслуженото", попита Нинова. "Нали не мислите, че ние, които сме правили закона за райския газ, не оценяваме, че сме дали отговорността върху РЗИ. Искаме вашето професионално мнение - може ли райският газ да бъде включен в списъка с наркотици. За да се помогне децата да спрат да се тровят", заяви Нинова.

Това е начало на диалог, в който не е задължително становищата ни да се възприемат или да харесаме това, което чуем едни от други, заяви Гешев. Според него трябва да има взаимодействие между властите и комуникация на елементарно ниво. Гешев и шефът на следствието Бо-

рислав Сарафов поискаха нов НПК и НК и говориха за смяна изцяло на правосъдния модел. Главният прокурор отчете, че има нужда от законодателни промени за осигуряване на сигурността и всеобхватна правна реформа в областта на сигурността на гражданите не само в ГПК, а и в Закона за движение по пътищата. Не решаваме реалните проблеми, а последствията, посочи Гешев. "Ще изпълня всяко решение на законодателната власт, но няма да допусна политическа намеса в независимата съдебна власт. Историята е показала, че това води до репресивни последствия с дълготраен ефект", уточни Гешев.

БСП кани партиите в НС на разговор за бюджета

Трябва да подкрепим народа си, без да рискуваме финансовата стабилност, заяви Корнелия Нинова

Юлия КУЛИНСКА

БСП ще покани днес всички парламентарни групи на разговор за бюджета, за да постигнем съгласие какво да подобрим вмежду първо и второ четене. Това обяви вчера лидерът на партията Корнелия Нинова на брифинг след заседание на Изпълнителното бюро. Тя обясни, че на първо четене ще подкрепят внесените от служебния кабинет проектобюджет за удължаването на срока на действие на финансовия закон за 2022 г., но ще търсят начин за осигуряване на минимален социален пакет, с който да се подкрепят хората.

Нинова напомни, че преди конституирането на НС левицата покани парламентарните партии на среща за приоритетите в бюджета и с акцент социалната политика. Повече от тях се отзоваха на разговора и това показва, че колкото и да са различни те идеологически, могат да постигнат допирни точки по важни за хората въпроси, отбелязва Нинова. Тя уточни, че ще постави въпроса за поканата си и на председателския съвет.

Притеснени сме около ситуацията с бюджета, подчерта Нинова. Президентът обяви, че ще даде достатъчно време на партиите в парламента да преговарят за правителство и през това време НС да приеме важните закони, припомни тя. По думите на Нинова няма по-важен от този за бюджета, както и Плана за възстановяване и устойчивост.

“Служебният кабинет депозира във вторник в деловодството на парламента законопроект за удължителен бюджет, с който се замразяват дохо-

дите при увеличаващи се цени. Това за нас е неприемливо. Нашата политика е точно обратната”, обясни Нинова.

“БСП внесе още в първия ден на работата на 48-то НС над 40 законопроекта. Те са свързани с минималната заплата, повишаването на обезщетението за майчинство, въвеждане на понятието енергийна бедност, за слагането на таван на енергоносителите и 2 тарифи за тях, безплатни учебници и лекарства за деца. Това е нашият социален пакет. Подобни политики и действия се приемат в целия ЕС. Никой не замразява разходите при тези тежки условия като инфлация и идващата зима. Само служебният кабинет го прави”, изтъкна тя.

“Всяка парламентарна група е внесла своите предложения. Служебното

правителство казва, че има риск по време на дебатите да се получи предизборно наддаване в парламента и това да доведе до лош край”, коментира Нинова. Според нея не е работа на служебния кабинет да дава оценки. Нинова смята, че е отговорност на парламентарните групи, лидери и ръководства дали ще докажат, че НС е мястото, на което се обсъжда и приема бюджет. Трябва да покажем, че ще подкрепим народа си, без да рискуваме финансовата стабилност, каза още

Корнелия Нинова.

“Обричаме хората на глад и на студ. Парите за социалните пакети ще дойдат от одобрения нов инвестиционен разход за 8 нови самолети Ф-16 за 2030 г. и решението да се купят 10 самолета “Грипен”. Вместо самолети да дадем помощ на хората. Със сигурност българската армия трябва да се модернизира и ние сме гласували за това, но в този момент за нас е много по-важно да подкрепим хората и доходите им”, твърди Нинова.

ЛЕВИЦАТА:

Служебният кабинет обрича хората на глад и студ

“Предложението на служебния кабинет да се удължи действието на сегашния бюджет означава замразяване на доходите и увеличаване на цените. Това е абсурдно при високата инфлация и масовото обедняване на хората”, заяви лидерът на БСП Корнелия Нинова в Сливен. Заедно с нея бяха депутатите Георги Свиленски, Деян Дечев, Борислав Гуцанов, Иван Ченчев и членовете на ИБ на БСП Катя Георгиева и Георги Йорданов.

БСП предлага таван на цените и увеличаване на доходите. Искаме повишаване на минималната заплата от 710 на 850 лв., майчинство-

то да бъде колкото нея, безплатни лекарства и учебници за деца, данъчни облекчения за млади работещи семейства с деца, преизчисляване на пенсиите, необлагаем минимум на прага на бедност от 504 лв., обясни Нинова.

Тя даде пример със случващото се в Европа и по света. “Германия и Япония одобриха по 200 млрд. евро за подкрепа на домакинствата и икономиката. Навсякъде налагат таван на цени. Само нашият служебен кабинет обрича народа на глад и студ. Причината, която обявиха министрите на Радев, е, че служебно правителство

не може да определя дългосрочни политики и нямало мнозинство в парламента. Нима това служебно правителство не одобри нов инвестиционен разход за 8 нови самолети Ф-16 за 2030 г.”, коментира Нинова. “Този кабинет провежда търгове за доставка на газ до 2034 г. По-дългосрочна политика от това здраве му кажи. И го прави без мнозинство в парламента. Значи за оръжия и газ може за 12 години напред до 2034 г., а за заплати на работници, майчинство, детски, пенсии не може за една година - 2023 г.”, попита риторично Нинова.

2023

АБОНАМЕНТ

12 месеца - 204 лв.
6 месеца - 102 лв.
3 месеца - 51 лв.
1 месец - 18 лв.

ДУМА

Силата на думите

Можете да се абонирате в:
“Български пощи” АД до 15.12.2022 г.
“Доби прес” ЕООД до 28.12.2022 г.
В редакцията на вестник ДУМА на ул. “Вито Позитано” № 20А до 20.12.2022 г.
За повече информация тел. 029705 203 и 029705 216

КАТАЛОЖЕН НОМЕР 6

Променят формулата за изчисляване на недостига на лекарства

Болни пак се оплакват от липса дори на медикаменти с рецепта

Обмисля се връщане на старата формула за изчисляване на количествата лекарства на едро и в аптеките, за да се обезпечат нуждите на българските пациенти. Това стана ясно от думите на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по лекарствата (ИАЛ) Богдан Кирилов по повод зачестилите сигнали за недостиг на медикаменти у нас.

Припомняме, че у нас вече

работи система за наблюдение и анализ на наличните лекарства при търговци на едро и в аптеки, както и дали те са достатъчни. Кирилов обясни, че забранителният списък се генерира на седмична база и включва лекарства, които имат разрешение за употреба в България, имат регистрирана цена и се разпространяват на българския пазар. Чрез тази система се ограничава из-

носът на лекарства от позитивния лекарствен списък. До март т.г. формулата бе заложена по такъв начин, че в забранителния списък попадаха между 290 и 350 продукта. След извършен одит на системата и промяна на формулата, в списъка попадат между 60 и 80 продукта седмично. По думите на Кирилов в МЗ обмислят връщане на старата формула.

Миналата седмица пациенти и техни близки за пореден път алармираха за липсващи лекарства, в това число и за деца. Хората се оплакаха, че са обикаляли по аптеките, за да търсят медикаментите си срещу астма, високо кръвно, за разреждане на кръвта, детски сиропи. Някои се оплакаха дори от затруднения при намиране на инсулин, като коментираха, че това

не било им се случвало от края на 90-те години.

Част от липсващите в аптеките лекарства са изтеглени от пазара от самите производители, други са по-търсени и ползвани през есенно-зимния сезон. От началото на годината временно преустановяване на продажбите по различни причини е имало за близо 360 лекарства. От тях 133 още не са налични. От ИАЛ съобщиха, че за ноември са планирани завишени доставки на сироп Нурофен (около 115 200 опаковки), а за Пулмикорт заявиха, че за всеки месец до края на 2022 г. са планирани количества, отговарящи на средномесечното потребление.

Общопрактикуващият лекар д-р Деница Даскалова обясни пред БТВ, че липсват и ваксини - срещу варицела, хепатит А, хепатит Б за възрастни. Д-р Виделина Моллова от Русе обяви пред Нова телевизия, че не са достатъчни и противогрипните ваксини. По думите ѝ в цялата страна доставените ваксини са с около 40 хил. по-малко от миналата година.

Омбудсманът иска промени заради медицинските изделия за хора с увреждания

Омбудсманът настоява спешно да бъдат взети адекватни мерки, за да се гарантират интересите на нуждаещите се граждани с увреждания за задоволяване на техните потребности. Това става ясно от писмото на Диана Ковачева до служебния министър на здравеопазването д-р Асен Меджидиев и до управителя на НЗОК проф. Петко Салчев, в което тя за пореден път алармира за затрудненията, които срещат хората с увреждания при ползването на необходимите им медицински изделия, помощни средства и съоръжения. Според нея основно предизвикателство пред хората с увреждания са качеството на медицинските изделия, помощните средства и съоръженията и лимитните им стойности, които не са актуализирани повече от 10 години. Ковачева е категорична, че недостатъчният размер на подкрепата, която се осигурява от държавата за купуване на нови и подходящи медицински изделия, и липсата на въведени механизми за адекватното ѝ актуализиране създават реални предпоставки за нарушаване на правата на хората с увреждания. Общественият защитник подчертава, че още по-тревожна е ситуацията с качеството на медицинските изделия, помощните средства и съоръжения през последните няколко месеца. От жалба на Асоциацията на производителите и търговците с медицински изделия и помощни средства става ясно, че заради неосъвременяване на лимитните стойности на медицинските изделия и увеличаващите се цени на световните борси на различни суровини през последните 6 месеца се внасят по-евтини и базови медицински изделия, което се отразява на качеството им, а оттам и на правата на ползващите ги хора с увреждания.

СНИМКА БТА

Продължават разкопките във Варненския некропол, датиран към петото хилядолетие преди Христос. Тъй като финансирането бе осигурено късно, през тази есен са разкрити само три гроба. Според ръководителя на разкопките Владимир Славчев находките показват как са живяли хората, обитавали земята около днешна Варна преди 7 хиляди години

Пожар горя часове в двора на „Арсенал“

Пожар горя часове наред в двора на военния завод "Арсенал" в Казанлък. Сигналът е получен малко след 23 ч. в понеделник. Пламъците са били толкова силни, че са се виждали ясно през нощта от града.

Според информация от пожарната огромните пламъци били на сметище в района на завода, като огънят бил далеч от производството на оръжейницата, от складове с боеприпаси и от населени мес-

та. Интензивните гасителни действия продължаваха и сутринта. Няма данни за пострадали хора, все още няма и официална информация какво точно се е случило и как е избухнал пожарът.

Това е поредният инцидент в завода през последните седмици. В началото на октомври след взрив загинаха няколко души, а след контролиран взрив няколко дни по-късно почина мъж от изгарянията си.

Събират книжки за деца до 2 години

За четвърта поредна година фондация "Тръст за социална алтернатива" организира кампания "Подари приказка". Тя е в помощ на малките деца и техните родители от патронажната услуга за уязвими семейства "Заедно - здраво бебе, здраво бъдеще".

Обучени патронажни сестри работят в София и Плов-

див в рамките на около 60 посещения по време на бременността и до навършване на две години на детето. Те помагат на младите семейства да изградят основите за по-добро бъдеще за себе си и своите деца.

В рамките на кампанията през последните три години са събрани над 2500 книжки и

дарени на над 300 семейства.

До 15 декември организаторите събират дарения от книжки, с които да изненадат за Коледа семействата в уязвима икономическа ситуация. За целта желаещите могат да донесат или изпратят стари или нови книжки за деца до 2 години на бул. "Патриарх Евтимий" 64 в София.

Украинци струпяха багажа си в центъра на Слънчев бряг

Под мотото "Живот в куфар" десетки украинци се събраха на протест в центъра на Слънчев бряг. Те символично струпяха куфарите си в центъра на курорта. Украинските бежанци настояват да бъде преразгледано решението на правителството да бъдат преместени от хотелите в държавни бази. Те искат програмата да бъде продължена и да останат в хотелите. Украинците смятат, че условията в държавните бази са много лоши. Някои деца вече ходят на училище в Несебър, родителите им са си намерили работа, обосноваха се протестиращите.

Междувременно част от хотелиерите отказаха да сервират закуска на бежанците. Причината е, че програмата за настаняването им в хотели приключи в понеделник и не е ясно кой ще плаща на хотелиерите от 1 ноември, докато украинците бъдат преместени в държавните бази в двуседмичен срок.

Хотелиерите се заканиха, че веднага започват да вадят украинците от хотелите, въпреки че все още не е ясно кои са държавните бази, в които трябва да бъдат настанени, и дали те не се нуждаят от ремонт. Украинците настояват правителството да преразгледа решението си и да ги остави в хотелите през зимата.

Около 16 000 украински бежанци към момента са настанени в хотели, предимно по българското Черноморие, но и в някои от големите зимни курорти.

Газът поевтиня с 47 на сто

Парното няма да поскъпва от 1 януари, заявиха от КЕВР

Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) определи цената на природния газ за ноември, по която общественят доставчик "Булгаргаз" ще продава природен газ. Тя е 123,01 лева за мегаватчас. За октомври утвърдената от регулатора цена беше 233,36 лв./MWh, което означава, че природният газ поевтинява с 47%. Значително по-ниската цена се дължи на конкурентните ценови условия по дългосрочния договор за доставка на природен газ от Азербайджан, по-

сочват от КЕВР. Председателят на енергийния регулатор Иван Иванов коментира, че заради очакваното поевтиняване на природния газ няма да се наложи повишаване на цените на парното и топлата вода от 1 януари 2023 г.

По-рано вчера държавният газов доставчик "Булгаргаз" внесе окончателното си заявление за цената на газа през ноември и предложението бе за 123,47 лв./MBтч без данъци и такси, което е под прогнозираните преди дни 128 лв./MBтч.

Тази цена се доближава в голяма степен до заложената от енергийния регулатор в цената на топлината енергия - 120 лв.

В края на миналата седмица "Булгаргаз" прогнозира спад с 45% на цената за ноември. Още в петък при откритото обсъждане на заявлението на "Булгаргаз" за ноемврийската цена бе посочено, че намалението се дължи на постигнатите конкурентни цени в търговете за доставка на газ, а министърът на енергетиката Росен Христов изчисли, че по-

Иван Иванов

евтиняването на газа ще спести на българските потребители по 200 млн. лв. месечно.

С осигурените количества природен газ се по-

криват ангажиментите на обществения доставчик към крайните снабдители и топлофикационните дружества, както и количества по двустранните

договори с индустриални клиенти, по задълженията съгласно Програмата за освобождаване и по Плана за нагнетяване в ПГХ "Чирен".

През декември обаче се очаква ново повишаване на цените, като шефът на Булгаргаз Деница Златева засега отказва да коментира този казус. Цената в голяма степен ще зависи от резултатите от търга за доставка на втечнен газ през следващия месец, чиито резултати се очаква да бъдат обявени по-късно тази седмица.

Подготвят подписка за референдум срещу еврото

Инициативен комитет ще прави подписка за референдум срещу въвеждането на еврото, обявиха вчера официално неговите членове. "Влизането в еврозоната означава да сложим кръст на всичко онова, което сме работили толкова дълго време, и Министерството на

финансите да изтегли от наше име дълг, който трябва да връща следващото поколение. Това се случва в страни от периферията като Гърция, Португалия и Испания", казва икономистът доц. Григор Сарийски, цитиран от БТА. В демократичното общество решава народът и

именно затова искаме народът да каже с този референдум дали иска и кога иска България да се присъедини в еврозоната, посочи Сарийски.

Според него работещата икономика е разковничето за добрите доходи, а не влизането в еврозоната. В момента, в който

влезем в еврозоната, единственото, което ще се случи, е, че ние ще трябва да плащаме членския внос в т.нар. "клуб на богатите". Това става с всяка страна, която не е готова за влизане в еврозоната, като Словакия, например. Сарийски уточни, че допитването до народа цели да се про-

изнесе дали да бъде отложено въвеждането на еврото у нас, а не "за" или "против" въвеждането му изобщо. За да се състои референдумът, трябва да бъдат събрани 400 хил. подписа в рамките на три месеца.

Още по темата на стр. 11

Изнесли сме четири пъти повече ток

България е осъществила износ на електроенергия за 785 млн. долара през първата половина на 2022 г. Това е четири пъти повече в стойностно изражение от 2021 г. и седем пъти повече отпреди две години. За първите шест месеца сме изнесли 3,542 млн. мегаватчаса, което е с 50% повече от миналата година. Най-много ток страната ни е доставила тази година за Сърбия, Словения и Дания. Данните са от анализ на БСК на външната търговия на България през първото полугодие на 2022 г., направен на базата на статистика на International Trade Centre ITC Geneva, които наблюдават над 200 дър-

жави.

Анализът показва, че българският износ през първото полугодие на 2022 г. расте с впечатляващите 30,6% като стойност спрямо същия период на 2021 г. и достига 25,777 млрд. долара. "Ако се елиминира влиянието на инфлацията, ръстът на износа е около 10%. Това никак не е малко на фона на случващото се по света, но не е аргумент за еуфория и е само заслуга на самите фирми, въпреки бизнес средата, създавана от непрекъснатото растящата администрация", коментира Веселин Илиев, главен директор "Външноикономическо сътрудничество" в БСК.

Най-голям ръст в

износа се отчита при енергоносителите. Стоковата група "Горива, електроенергия" е водеща в експортната ни листа за първото полугодие с приходи от 3,064 млрд. долара, което е увеличението с 233% спрямо същия период на миналата година.

Приходите от износ на нефтопродукти - леки и средно тежки, също бележат впечатляващи стойности - за първите шест месеца са реализирани общо над 1,8 млрд. долара, над двойно повече отпреди година. Като количество са експортирани 962 хил. тона леки масла и 800 хил. тона средно тежки, съответно с 40% и 70% увеличаване.

МФ се оправдава за руския петрол

Министерството на финансите се включи задочно в спора за руския петрол с позиция, в която защити проекта на решение на служебното правителство за експорта на "Лукойл". Ведомството, което е вносител на решението, цитира текст от Европейската комисия, който обаче се отнася за трети страни. Финансовото министерство също така обяснява в позицията, че експортът на компанията е сред ключовите за търговското салдо на България.

Европейската комисия обаче опровергава министерството, напомняйки, че дерогацията е дадена, за да може България да се снабдява с петрол, а не да изнася за други държави. С приемането на шестия пакет санкции България получи дерога-

ция и до края на 2024 г. може да внася по море петрол от Русия. Това засяга пряко рафинерията "Лукойл Нефтохим", която е руска собственост и преработва основно руски нефт, доставян й с кораби през Черно море. В тази връзка правителството на Кирил Петков прие решение, с което забранява износа на горива, произведени от рафинерията в Бургас, след 5 декември. Миналата седмица обаче стана ясно, че служебното правителство готви премахване на тази забрана с публикуван проект на решение на финансовото министерство. Енергийният министър Росен Христов обоснова решението в полза на "Лукойл" с опасността България да остане без гориво, а също така с липсата на забрана за износ.

Фермерите с 15 хил. евро максималната помощ заради войната

Петнадесет хиляди евро ще бъде максималната помощ за стопанство, която ще получат земеделците у нас като компенсация за загубите им от войната в Украйна. Това е записано в проект на наредба, която земеделското министерство пушна за обществено обсъждане.

Парите са от действащата Програма за развитие на селските райони, като става дума за 62 млн. евро. Приемът на документите, с които ще се

кандидатства, ще започне след около месец, когато приключи общественото обсъждане, а одобрението ще бъде дадено до 31 март догодина. В действителност обаче стопаниите може да не стигнат до максимума от 15 хиляди евро, тъй като редът за кандидатстване предвижда първо да се съберат всички заявки и после всяка конкретна сума да се коригира според наличните средства.

Освен това, тъй като става дума за подпома-

гане de minimis, от получената сума ще трябва да бъдат извадени останалите помощи, които земеделецът е получил по този начин. Подкрепата е насочена към земеделците, отглеждащи плодове, зеленчуци, винено грозде, слънчоглед, маслодайни рози, култивирани гъби, млечни и месодайни крави, телета за угодяване, биволи, овце майки и кози майки. Селскостопанският сектор е сред най-засегнатите от войната в Украйна.

Излишъкът от 1 млрд. лв. се изпари за месец

Държавните разходи са се увеличили с 21% за година

За първи път от началото на годината държавният бюджет излезе на червено. Само в рамките на един месец излишъкът от 1 милиард лева е стопен и бюджетното салдо вече е отрицателно с 20 млн. лв. Това показват предварителните данни на финансовото министерство към края на октомври.

Оттам обясняват появилия се дефицит с по-високите разходи заради преизчислението на около една трета от пенсиите от 1 октомври и някои капиталови разходи. Освен това ведомството посочва, че възстановеният данъчен кредит към бизнеса по ЗДДС е още по-голям.

Информацията от ведомството на служебния министър Росица Велкова показва, че през изминалия месец приходите в хазната са нараснали с около 5 млрд. лв. за сметка на направени разходи за малко над 6 млрд. лв. Харchoвете през миналия месец са първата индикация за предстоящите огромни плащания през последните месеци на годината, каквато е и традицията в България от последното десетилетие. Според актуализирания бюджет тази година се очаква дефицит от 6,2 млрд. лв. Миналата седмица Велкова предупреди, че разплащането по инфраструктурни дейности, което обикно-

Росица Велкова, която е за по-нисък ръст на пенсиите и замразяване на заплатите

вено се случва в края на всяка година, ще повиши драстично разходите през последните два месеца. Все пак министърът прогнозира преизпълнение на приходите и по-скромен от заложения дефицит.

Към края на октомври общо приходите в хазната достигат 50,2 млрд. лв., което е ръст с около 20% спрямо същия период на миналата година. Той е провокиран главно от инфлацията, която не спира да расте и да увеличава данъчните постъпления, както и от вноските от държавните енергийни предприятия, главно от АЕЦ "Козлодуй", които се пренасочват за енергийни компенсации.

Разходите от началото на годината пък достигат 50,3 млрд. лв., което отново е годишен ръст с малко над 21%. Частта от вноската на България в бюджета на ЕС, изплатена към края на месеца от централния бюджет, възлиза на 1,4 млрд. лв., което е в изпълнение на действащото към момента законодателство в областта на собствените ресурси на ЕС.

Печалбата на банките у нас скочи с още 37%

Печалбата на банковата система в края на септември е 1,5 млрд. лв. или с 408 млн. лв. (37,4 на сто) повече спрямо тази за деветте месеца на 2021 г., съобщава Българската народна банка (БНБ). През третото тримесечие активите на банковата система се увеличават с 6,8 млрд. лв. (4,8 на сто) до 148,9 млрд. лв.

Спрямо края на юни 2022 г. брутният кредитен портфейл на банковата система се увеличава с 3 млрд. лв. (3,7 на сто) до 84 млрд. лв., а вземанията от кредитни институции нарастват със 199 млн. лв. (2,2 на сто) до 9 млрд. лв. За същия тримесечен период кредитите за домакинства отбелязват прираст с 1,3 млрд. лв. (4,2 на сто), тези за нефинансови предприятия - с 1,2 млрд. лв. (2,7 на сто), а за други финансови предприятия - с 459 млн. лв. (8,2%). Нарастват също и кредитите за сектор държавно управление - с 68 млн. лв. (7,7 на сто).

Брутният размер на необслужваните кредити и аванси в края на септември възлиза на 4,737 млрд. лв. (при 4,710 млрд. лв. в края на юни), а делът им в общата сума на брутните кредити и аванси е 5,09 на сто (при 5,24 на сто в края на юни).

При представяне на показателя в широката обхват (включващ паричните салда при централни банки и другите депозити на виждане) делът на брутните необслужвани кредити и аванси в края на септември е 3,94 на сто (при 4,10 на сто в края на юни). Депозитите в банковата система през третото тримесечие се увеличават с 6,4 млрд. лв. (5,2 на сто) до 128,2 млрд. лв. Депозитите на домакинства и на нефинансови предприятия нарастват съответно с 1,7 млрд. лв. (2,5 на сто) и 4 млрд. лв. (10,5 на сто). Тези на кредитни институции и други финансови предприятия са съответно с 482 млн. лв. (7,0 на сто) и с 32 млн. лв. (0,8 на сто) повече спрямо края на юни.

Основната лихва отново се повиши

За втори пореден месец Българската народна банка определя по-висок основен лихвен процент (ОЛП). През ноември той фиксиран на 0,59% или с 0,1 пр. пункта нагоре спрямо октомври. Това е най-високото му ниво от ноември 2009 г. Вдигането на основната лихва в България идва след шест години, в които размерът ѝ бе непроменен на рекордното дъно от 0,00%. Цикълът на намаляването му започна още от януари 2009 г. От ноември същата година той е твърдо под 1%.

Второто увеличение на основния лихвен процент на БНБ е факт, след като в последните месеци редица водещи централни банки по света увеличиха своите основни лихви. Сред тях е и Европейската централна банка, която вероятно ще продължи усилията си за охлаждане на инфлацията с ново движение нагоре по-късно този месец.

По закон Българската народна банка не може да вдига или сваля основния лихвен процент, тя може

единствено да го определя на база средната лихва, постигната при реално сключените сделки на пазара. Размерът ѝ е равен на средната аритметична величина от стойностите на индекса ЛЕОНИА Плюс - индекс на сключените сделки с овърнайт депозити в български левове на междубанковия пазар, за работните дни на предходния календарен месец.

Европейската централна банка трябва да продължи да повишава лихвените проценти, за да се бори с инфлацията, дори ако вероятността от рецесия в еврозоната се е увеличила. Това каза президентът на ЕЦБ Кристин Лагард в интервю, публикувано вчера. Решени сме да направим необходимото, за да върнем инфлацията до нашата цел от 2%, казва тя, цитираната от Ройтерс. Колкото по-дълго инфлацията се задържа на толкова високи нива, толкова по-голям е рискът тя да се разпространи в цялата икономика, каза Лагард.

Бум на имотните сделки в малките градове

Покупките на имоти в малките населени места бележат истински бум, показват данни на Агенцията по вписвания. Без да броим сделките в шестте най-големи града в страната - София, Варна, Пловдив, Бургас, Стара Загора и Русе, общият брой на вписаните продажби на имоти в останалите населени места през третото тримесечие на годината е 42 199. Най-голям ръст на сделките с имоти е регистриран в службата по вписванията в Трън. Само за едно тримесечие там са вписани 55 продажби на имоти, което е с 96,4% повече спрямо предходното тримесечие и с 48,6% повече спрямо същия период на миналата година. Основната причина за това е близостта на общината до София. От столицата до имотите в района с кола се стига за по-малко от час.

В топ три на населените места по ръст на сделките влизат Ардино и Момчилград. За тримесечие в Ардино са вписани 37 продажби, което е с 76,2% повече спрямо предходното тримесечие, показват данните на Агенцията по вписвания. В Момчилград само за три месеца продажбите са 254, което е с 57,8% повече спрямо предходното тримесечие и с 16,5% повече спрямо същия период на миналата година. Сред причините за този голям ръст е, че много хора, които са работили в чужбина и са спестили пари, искат да ги вложат в имоти.

На четвърто място по ръст на сделките е службата по вписвания в Омуртаг. Регистрираните сделки там са 238, което е увеличение с близо 50% спрямо предходното тримесечие. Топ пет се допълва от Пирдоп,

където сделките са 191, а ръстът е с 42,5%. Сред другите служби по вписванията, които е добре да бъдат отбелязани, са Исперих (330 сделки и 38,6% ръст спрямо предходното тримесечие), Нови Пазар (440 продажби, +35,8%), Пещера (257 сделки, +35,3%), Кубрат

(289 сделки, +34,4%) и Карнобат (468 продажби, +31,8%). Има голяма разлика по отношение на движението на пазара на имоти в различните градове на страната. Общо в 21 служби по вписванията регистрираните сделки с имоти нарастват с над 20 на сто.

ОБЯВА

СЛАВЯНСКО ДРУЖЕСТВО В БЪЛГАРИЯ

Днес, 2 ноември, в салона на Славянското дружество в България на ул. „Славянска“ № 6 от 17:00 часа ще бъде изнесена лекция на тема „Денят на народните будители и нашето съвремие“.

Лектор: Стоян Райчевски – писател, общественик.

ЗАПОВЯДАЙТЕ!

СНИМКИ БТА

Баща повдига сина си, за да пусне неговата бюлетина в избирателна секция в Тел Авив на предсрочните парламентарни избори в Израел. Очаква се партията "Ликуд" на 73-годишния бивш премиер Бенямин Нетаняху да спечели, но е под въпрос дали ще успее да сформира управляваща коалиция поради раздробеността на Кнесета

Косово сменя табелите на сръбските коли

Прищина пристъпи към тази мярка въпреки възраженията на ЕС и САЩ

В Косово влезе в сила решението на правителството на премиера Албин Курти за замяна на регистрационните табели на превозните средства от сръбски на косовски, пише белградската "Политика". Следващите три седмици, до 21 ноември, превозните средства, които ще се срещат по пътищата на Косово със сръбски номера, ще бъдат подложени на "порицание". След тази дата, до 21 януари 2023

г. ще се издават глоби, а от 21 януари до 21 април ще се издават пробни номера. След 21 април тези превозни средства на косовските сърби вече няма да могат да се регистрират с табели RKS (Република Косово), да влизат и да се движат в Косово, обясниха властите в Прищина.

ЕС обяви в понеделник, че Косово има право да поиска замяната на сръбските регистрационни номера с косовски

за собствениците на превозни средства в Косово, но това трябва да е резултат от преговорите за нормализиране на отношенията между Прищина и Белград.

Разочарование от решението на Курти бе изразено и от Вашингтон, чийто посредник в преговорите между Косово и Сърбия Габриел Ескобар поиска смяната на регистрационните номера да се отложи с една година

Местни и чужди анализатори предупредиха, че отказът на Курти да отложи решението за смяна на регистрационните номера може да доведе до ескалация на ситуацията в населената със сърби северна част на Косово, за която се твърди, че действа според директивите на Белград. Междуременно Александър Вучич е издал заповед сръбската армия да бъде в готовност, съобщиха сръбски медии.

Байдън се закани на нефтените „акули“

Джо Байдън се закани да вдигне данъците на петролните компании, които натрупаха свръхпечалби, но отказват да намалят вътрешните цени на горивата, предаде ТАСС.

"През последните шест месеца шестте най-големи петролни компании са генерирали около 100 млрд. долара за по-малко от 200 дни. Намирам тези печалби за възмутителни. Няма проблем корпорациите да правят справедлива печалба или да изплащат своите инвестиции и иновации. Но това изобщо не се случва", посочи Байдън.

Той критикува петролните компании, че се занимават с обратното изкупуване на акциите си благодарение на неочаквани печалби, а не на увеличаване на капацитета. "Вместо да увеличат инвестициите в Америка или да подобрят ситуацията за американските потребители, те насочват своите свръхпечалби към акционерите. Тяхната печалба е печалбата от войната", подчерта Байдън. Той добави, че ако компаниите не свалят цените, "ще плащат по-висок данък върху свръхпечалбата и ще се сблъскат с други ограничения". Президентът каза, че екипът му ще работи с Конгреса за налагането на ограниченията.

Катар предупреди ЕС заради ценовия таван

Доставките на газ от Катар за Европа могат да бъдат спрени, ако ЕС наложи ценови таван върху горивото от Русия, заяви енергийният министър Саад Ал-Кааби, цитиран от медиите. Той обясни, че намесата на пазарите би нарушила правилата на конкуренцията и това ще се отрази негативно на инвестициите в производството на газ.

Танкерите, натоварени с руски петрол преди 5 декември, няма да подлежат на ценови таван, ако бъдат разтоварени преди 19 януари, гласи разяснение на администрацията на САЩ, цитирано от "Уол стрийт джърнъл".

Владимир Путин заяви, че Русия ще продължи участието си в зърнената сделка, ако Украйна гарантира, че няма да заплашва гражданските плавателни съдове и руските бойни кораби. Той потвърди, че частичната мобилизация е приключила, без да издава указ. Министърът на отбраната Сергей Шойгу обяви, че 87 000 от 300 хилядите мобилизирани са изпратени на бойната линия в Донбас. Той увери, че това няма да се случи нито със 120 хилядите новобранци от новия призив, нито с подлежащите на уволнение войници.

Баку и Ереван спират огъня с посредничеството на Москва

Лидерите на Азербайджан и Армения се споразумяха да не прибегват до сила при уреждането на споровете помежду си и да изпълняват постигнатите вече споразумения, предаде РИА "Новости".

Руският президент Влади-

мир Путин влезе в ролята на посредник и се срещна в понеделник следобед с азербайджанския президент Илхам Алиев и с арменския премиер Никол Пашинян в руския черноморски град Сочи. "Споразумяхме се да не използваме

сила и да не прибегваме до заплахи за употреба на сила, да обсъждаме и да решим всички проблемни въпроси само на базата на взаимното зачитане на суверенитета, териториалната цялост и неприкосновеността на грани-

ците", се казва в съвместно изявление на двете страни, изготвено с посредничеството на Кремъл.

Миналия месец се стигна до сблъсъци между Армения и Азербайджан, при които загинаха над 200 души.

НАКРАТКО

Мигрантски трагедии в Егея

Две спасителни операции извърши Гърция, след като лодки с десетки мигранти потънаха в бурното море, съобщи бреговата охрана на страната. Около 60 души са изчезнали близо до остров Евбея в Егейско море, след като лодката им потъна в район на ветрове със скорост над 60 км/ч. Подобна операция беше извършена и близо до остров Самос за откриване на осем души, в преобърнатата лодка имало 12 човека, казаха четиримата оцелели.

Предсрочни избори в Дания

Вотът бе насрочен от премиерката социалдемократка Мете Фредериксен, която оглавяваше правителството на малцинството. Тя предприе този ход заради различия с един от левите партньори, на които разчиташе за мнозинство в парламента. 44-годишната Фредериксен се надява да си осигури трайно мнозинство с коалиция от разнородни партии. Заради множеството кризи в света тя каза, че е дошло време за широко сътрудничество между партиите от политическия център.

Америка подкрепя левия Лула да Силва

Победата на кандидата на левията Луис Инасио Лула да Силва на президентските избори в Бразилия засилва доверието в бразилските демократични институции, заяви говорителят на американския Държавен департамент Нед Прайс. В отговор на въпрос дали САЩ са обезпокоени от факта, че загубилият Жаир Болсонаро все още не е коментирал резултатите, Прайс изтъкна, че представителите на различни политически сили в Бразилия са признали резултата от изборите.

Жертви на Хелоуин

Един човек е бил убит, а около 20 ранени, в нощта на Хелоуин в две отделни стрелби с лично оръжие в САЩ. Между 5 и 7 души бяха простреляни, а един бе убит при стрелба в къща в Канзас, където се бяха събрали 170 момичета и момчета. При стрелба от автомобил в Чикаго бяха ранени 14 души, сред които две деца и подрастващ.

Южнокорейският президент Юн Сук-йол (на преден план) отдава почит на жертвите при честването на Хелоуин в Сеул. Броят на починалите нарасна до 156, ранените са 151, а от 40-те хоспитализирани 29 са в тежко състояние. Полицията призна, че е получила многобройни сигнали, но не е реагирала адекватно. Бездействието е и системата за изчисляване броя на участниците от данни на мобилните им телефони

АНАТОЛИЙ СТАНКУЛОВ

Засекретяване

Мая ЙОВАНОВСКА

И като чуят хората тол, ясно е, че иде реч за един от големите проекти на ГЕРБ, осъществен калпаво с милиони от нашите пари. Той бе заченат с основния аргумент, че който най-много троши пътищата, трябва и най-много да плаща. И също, че ще е

“печатница за пари” (по Борисов) с приходи от 1 млрд. лв. А се оказва, че създадената огромна административна структура е “импотентна” и не може да събере дори колкото приходите от винетки за леките автомобили.

Тази система, която заработи с огромно закъснение през март 2020 г., е синоним на зле свършена работа. Тя тръгна и продължава да функционира с огромни, непропорционални реверанси от страна на Борисов и сие в полза на тежките превозвачи. Гроздан Караджов, който се пънеше, също не успя да “въдвори” до край полагащото се на

тежките превозвачи.

За капак служебното правителство се готви на практика да засекрети тол системата, като я направи част от националната сигурност. Предлага се Националното тол управление да стане обект със стратегическо значение, като бъде включено в Списъка на стратегическите обекти и дейности от значение за националната сигурност. С думи прости това означава сериозно засекретяване. Последно това бе направено с части от прословутия ГКПП “Капитан Андреево”, около който от месеци вървят скандали, проверки, обвинения и стана нещо като синоним най-мал-

кото за съмнения.

Сред аргументите това да се направи е, че ако не бъде вкарана националната тол система в списъка на стратегическите обекти и дейности, то може да има отрицателни икономически въздействия. Например намаляване на постъпленията!? Аргументите са странични и дори спорни.

А иначе тази дейност, чието тръгване и функциониране бе съпроводено с поредица от скандали и все още неизяснени обвинения (МВР прати на прокуратурата материали от проверки), така ще се окаже още по-непрозрачна и по-недостъпна за граждански контрол.

Къде е държавата?

От стр. 1

Защото здравето на нацията далеч не се свежда до нормализиране на теллото на...

Свикнахме държавата да я няма в профилактиката. Свикваме и от контрола да отсъства. Да, имаме закони, при това нелоши. Но как на практика се осъществява контролът по изпълнението им? Къде са правата на болните? Кой

се грижи за здравето им?

Хората с увреждания ползват помощни средства, които са били актуални преди 60-70 години. Как искаме да ги виждаме по улиците или да ходят на работа? Може ли десет години да не са осъвременени лимитните им стойности?

А дали висш държавен служител, мастит бизнесмен или преливащ от щастие плейбой е жи-

вял десет години с един и същи доход? И дали си купува животоподдържащото лекарство от кварталната аптека? Ако е така, ще знае, че го няма. И със сигурност е измислил поне триста начина то да не липсва или да се сдобие с него.

Не е тъжно, позорно е девет от десет клиенти на аптеки в съседни държави да са българи! А опасната “куфарна” търговия с

лекарства да процъфтява. Толкова ли е сложно отговорните институции в държавата да си свършат работата и перманентният проблем с липсата на лекарства в аптеките да бъде решен? Наистина ли няма политическа воля за промяна на явно погрешната лекарствена политика или има по-големи частни интереси, които стоят над живота и здравето на хората?

1906 - РАЖДА СЕ ЕМИЛ КОРАЛОВ, ПИСАТЕЛ (УМИРА 1986 Г.). Роденото му име е Емил Дончев Станчев. Дебютира с драматични романи и достига най-широко признание за “Нова летопис” и “Чинарите зашумяха”. Известен е като автор на научно-фантастични произведения за деца. Повестта “Непобедимите”, с която дебютира в научната фантастика през 1933 г., поставя началото на първия сериал в българската научно-фантастична литература. Следват над 30 романа и повести, най-популярни сред които са циклите за Жари и Морското момиче и за приключенията на Ален.

1931 - РАЖДА СЕ НИКОЛАЙ ГЕНЧЕВ, ИСТОРИК И ОБЩЕСТВЕНИК, ПРОФЕСОР (УМИРА 2000 Г.). Изследва българското културно и политическо Възраждане и следосвободенския период. Бил е декан на Историческия факултет при СУ, ректор на Софийския университет (1991-1993), председател на Съюза на университетските преподаватели в България. Основател и председател на Националния демократичен съюз, на движението Български конституционен форум. Автор на множество монографии, над 100 студии, статии и др. Носител на Международна Хердерева награда за принос в европейската наука.

1950 - УМИРА ДЖОРДЖ БЪРНАРД ШОУ, ИРЛАНДСКИ ПИСАТЕЛ И ОБЩЕСТВЕНИК (Р. 1856 Г.). Носител на Нобелова награда за литература (1925). Вторият (след Шекспир) по популярност драматург в английския театър. Един от двамата в историята на човечеството (вторият е Боб Дилън), удостоени и с Нобелова награда, и с “Оскар”. Получава ДЮскарУ през 1939 г. за сценария на филма “Пигмалион”, който е екранизация на едноименната му комедия.

1965 - НОРМАН МОРИСЪН СЕ САМОЗАПАЛВА ПРЕД ПЕНТАГОНА. Постъпката на 31-годишния американски квакер е израз на протест срещу участието на САЩ във Виетнамската война. Продължила 20 години война (1955-1975) взема милиони жертви. Тя нанася и най-голямата травма в американското съзнание. Формира се т.нар. виетнамски синдром - нежелание на американското общество да участва в далечни войни и войни с неясен край.

1975 - УМИРА ПИЕР ПАОЛО ПАЗОЛИНИ, ИТАЛИАНСКИ КИНОРЕЖИСЬОР, ПИСАТЕЛ И ПУБЛИЦИСТ (Р. 1922 Г.). Известен с левите си убеждения, смелите си творчески решения и философската си поезия. Автор е на някои от най-интересните филми в новата европейска кинематография - “Евангелието от Матей” (1964), “Птичица и птички” (1965), “Един цар” (1967), “Сало, или 120-те дни на Содом” (1975).

1988 - В ИНТЕРНЕТ СЕ ПОЯВЯВА ПЪРВИЯТ КОМПЮТЪРЕН ЧЕРВЕЙ. Негов създател е Робърт Морис. Компютърният червей е самовъзпроизвеждаща се компютърна програма. Той използва компютърната мрежа, за да разпраца свои копия до крайните устройства. За разлика от компютърния вирус, компютърният червей не се нуждае от прикачване към вече съществуваща програма. Червеите почти винаги причиняват вреда на мрежата.

МАЯ ЖЕКОВА:

Талантливите деца са съвременните будители

Още в началното училище трябва да се предизвика интересът към точните науки, казва ръководителят на отбора по физика от последната Балканска олимпиада

Интервю на Деси ВЕЛЕВА

■ **Г-жо Жекова, бяхте ръководител на ученическия отбор по физика, който завоюва два златни и два сребърни медала на Балканската олимпиада. В нея премериха сили 56 участници от девет балкански и пет гостуващи държави. Какво стои зад този успех?**

- Успехът се дължи основно на децата. Те положиха сериозни усилия, още повече се подготвяха сами точно за това състезание. Учениците имат засилен интерес към науката и това е задължителното условие, за да постигнат тези резултати.

Като ръководител само подбрах най-добрите, онези, които имат най-високи резултати от минали състезания.

■ **Какво е мястото на България в света на състезанията по природни науки?**

- Държавите от Източна

Европа сме доста напред в тази област. България обаче сериозно се изпреварва от съседна Румъния, която е безпрецедентен победител на балканските състезания. Това не е случайно, тъй като там се набляга на обучението по физика в училище. Не само часовете са повече, но и учебният материал е на по-високо ниво.

■ **Как и откога започва подготовката на един ученик, за да бъде той успешен представител на страната ни в международно състезание?**

- Интересът към точните науки трябва да бъде изграден още в началното училище. И тук не става въпрос непременно за явяване на състезания, а за целенасочено предизвикване на вниманието към тези науки с практически задачи, с повече обяснение.

Много често срещам гимназисти и студенти, които споделят, че още в началния курс на обучение са се наплашили от математиката и природните науки. Процесът е продължил и в прогимна-

зията, което ги е отказало от по-нататъшно развитие в тази област. Не е нужно всички да стават олимпийци, но е важно обучението по точните науки да е на добро равнище.

Наясно съм, че училището не може да подготви на много високо ниво учениците, така че те да се превърнат в успешни състезатели. Те ходят на допълнителни уроци за тази цел или се занимават сами.

В отборите обикновено попадат деца от математическите гимназии и това е нор-

мално. Учениците, които са отишли в езиково училище, имат интерес към хуманитарните науки и рядко се изявяват в точните. Това обаче не означава, че децата от помалки населени места, които са далече от математически училища, нямат шанс да се развият в тази наука. Амбициозните пътуват, ходят на школи в други градове. Затова пак казвам, че е много важно да се възбуди интересът от ранна възраст.

■ **Имат ли интерес учениците у нас към физиката и как може да бъдат насърчени да се развият в тази област?**

- Моите основни наблюдения са от изявените ученици. Те са амбициозни, ентусиазирани и с много знания. Но да насърчаваш няколко деца с категоричен афинитет към дадена област и всички деца в клас - това са две много различни неща. Все пак има тенденция към повишаване на интереса към природните науки. Надявам се, че процесът ще продължи.

Истината е, че повечето ученици, развиващи се в областта на физиката, кандидатстват в чужди университети, а не остават в България. Затова у нас в момента се търсят доста физици, може би дори има глад за специалисти. За да се развие човек професионално, той трябва да отдели много време и да инвестира в себе си. Минава през всички етапи - бакалавър, магистратура, докторантура, което значи, че са нужни поне осем го-

дини. Това отказва и много кандидати.

■ **Обикувате с най-успешните ученици, но как си обяснявате нарастващите критики за нивото на средното ни образование? Какъв е проблемът на образователната ни система?**

- Моите впечатления от средното училище са на база основно споделеното от студентите. Те казват, че не помнят нищо от някои предмети, че са се "загубили" някъде по средата на обучението. Уроците са учили наизуст, без да ги разбират и осмислят, изпитват ги и след 10 минути са забравили всичко. Не смятам, че това е резултат от високо ниво на учебния материал, който те не разбират и че съдържанието трябва да се опрости. Уроците в този вид са нужни, за да се създадат основите, над които да се надгражда. По-скоро проблемът е, че учениците не са научени да учат. Няма човек, който да може с едно прочитане да осмисли съдържанието, нужно е поне три пъти то да се прегледа. А учениците не го правят, често "пестят" усилията си.

Проблемът е и комплексен - не е само в учителите, в родителите, в учениците или в системата. Той не може да се разреши с магическа пръчка за една година. Ако сега обаче се положат усилия и вървим в някаква правилна посока, ефектът ще се види поне след десет години.

■ **Вие и колегите ви се занимавате с насърчаване и поддържане на интереса на децата към науката, своеобразни съвременни будители...**

- Не бих казала, че сме будители. Децата са будители. Ние им помагаме. Но без тяхната инициатива нищо не може да се постигне.

Златните медалисти са Маргулан Исмодаев от Математическата гимназия във Варна и Георги Костадинов от Природоматематическата гимназия в Бургас. Сребърните отличия взеха Румен Димитров от Софийската математическа гимназия и Гео Калфов от Първа частна математическа гимназия

Всеки се спасява, както може

Сметките за ток и газ растат. Какви помощи отпускат различните европейски държави и България?

Държавите членки на Европейския съюз до голяма степен са отговорни за своите национални енергийни политики и правилата на ЕС им позволяват да предприемат спешни мерки за защита на потребителите от нарастващите разходи. Какво правят правителствата на континента, за да помогнат на домакинствата и бизнеса, обобщава Euronews.

Великобритания

Докато Обединеното кралство излиза от няколко хаотични седмици, през които новосформираното правителство на Лиз Тръс бързо се срина, вероятно скоро ще бъдат въведени нови мерки за справяне с нарастващата криза в британската икономика.

В момента схемата за подпомагане на енергийните сметки на страната остава в сила: Великобритания предлага 400 паунда (457 евро) отстъпка от сметки за енергия за домакинствата на шест вноски между октомври 2022-ра и март следващата година.

Магазините и ресторанти-те ще се възползват от финансовата помощ за сметките си за енергия след първоначалния шестмесечен период.

Домакинствата, които вече едва свързват двата края и са получили държавни помощи,

малено от заместника на Квартенг Джереми Хънт. Там, където Тръс обяви, че средното домакинство в Обединеното кралство "ще плаща не повече от 2500 паунда (2857 евро) на година за всяка от следващите две години", Хънт ограничи тази гаранция за цената на енергията само до април следващата година.

Италия

Италия разкри пакет от помощи на стойност около 14 милиарда евро през септем-

ниво, за да помогне за ограничаване на скоковете на цените.

Испания

Подобно на Италия, Испания реши да обложи тези енергийни компании, които печелят от увеличението на цените на енергията, и да използва събраните пари, за да помогне на гражданите да си плащат сметките.

Мадрид вече намали данъка върху добавената стойност (ДДС) върху сметките за енергия от 21 на 10 процента, като същевременно намали съществуващия данък върху електроенергията от 7 до 0,5 процента.

Подобно на Португалия, Испания в момента налага едногодишен таван на цените на газа, договорен от Европейската комисия, който гарантира, че те остават по-ниски от средните 50 евро за мегаватчас.

Страната също така предлага еднократно плащане от 200 евро за граждани, които печелят по-малко от 14 000 евро годишно и не получават никакви други помощи.

Франция

Франция отпуска еднократно плащане на своите граждани, за да им помогне да се справят с трудните времена, въпреки че е само 100 евро, което е значително по-ниско, отколкото в Обединеното кралство и Италия.

Франция обаче премина към пълна национализация на енергийния доставчик EDF и го принуди да ограничи покачването на цените на едро на електроенергията. Правителството планира да ограничи увеличението на цените на електроенергията и газа за домакинствата с 15 процента през 2023 г. Очакванията са средната месечна сметка за енергия на домакинство да струва допълнително 20-25

евро.

Вътрешният данък върху крайното потребление на електроенергия в страната също беше ограничен от 22,50 евро за мегаватчас до 1 евро за мегаватчас за домакинствата и 0,50 евро за бизнеса.

Дания

През юни датските законодатели се споразумяха за парични дарения на възрастните хора и други мерки на обща стойност 3,1 милиарда датски крони (417 милиона евро), включително намаляване на таксата върху цените на електроенергията.

Парламентът също така одобри т.нар. "чек за топлинна енергия" на стойност 2 милиарда датски крони (269 милиона евро), който ще бъде изплатен на над 400 000 домакинства, силно засегнати от нарастващите сметки за енергия.

Германия

Германия, която се бори да ограничи силната си зависимост от руския газ, ще плати месечната сметка за газ през декември за всяко домакинство и малък до среден бизнес в страната. Еднократното плащане е част от двуетапен план за смекчаване последиците за германските граждани от нарастващите сметки за енергия.

Мярката беше одобрена от група експерти, назначена от правителството, която също препоръчва таван на цените на газа и отоплението.

Съгласно този план домакинствата и малките до средни фирми ще плащат 0,12 евро на киловатчас за първите 80 процента от сметките си за газ за 14 месеца от март 2023 г., докато големите предприятия ще плащат 0,068 евро на киловатчас за първите 70 процента за 16 месеца от януари 2023 г.

Преди това Германия обе-

ща да намали данъка върху добавената стойност върху природния газ от 19 на 7% до края на март 2024 г.

На 21 октомври германският парламент одобри фонд за облекчаване на цената на газа на стойност 200 милиарда евро, предложен от канцлера Олаф Шолц, за да помогне на своите граждани с нарастващите цени на енергията. Това ще позволи на домакинствата да се възползват от таван на цените от 80 процента от обичайното си потребление, считано от март.

Германското правителство също така предложи еднократна фиксирана цена на енергията от 300 евро на всички данъкоплатци, преведени към тях чрез фиша за заплати на техния работодател. Семействата, получаващи издръжка за деца, ще получат допълнителни 100 евро на дете, докато хората с обезщетения ще получат 200 евро еднократно плащане. Тези, които получават жилищна помощ, ще получат допълнително 270 евро.

Нидерландия

От 1 ноември цените на електроенергията и газа в Нидерландия ще бъдат ограничени за всички домакинства в страната, връщайки се към тези от януари 2022 г., под определен праг на потребление.

Правителството също така предлага на домакинствата с по-ниски доходи еднократна надбавка за енергия от 1300 евро, докато всички домакинства ще получат отстъпка от 190 евро в сметките си за енергия през ноември и декември.

ДДС върху енергията е намален от 21 на 9 на сто.

Как помага България?

За компенсациите по програмите за енергийно подпомагане към 30 септември са изплатени 3,7 млрд. лева, като е осигурено финансиране до края на годината. В средата на годината парламентът освободи от акциз електрическата енергия, втечнения нефтен газ и природния газ в срок до 30 юни 2025 г.

Сред данъчните облекчения е намалената ставка на ДДС от 9% за доставките за централно отопление на природен газ до юли 2023 г.

В средата на изминалата седмица служебният кабинет вдигна на 400 лева еднократната енергийна помощ, която ежегодно отпуска социалното министерство. Миналата година размерът на енергийната помощ за социално слабите беше 300 лева. Помощта се отпуска всяка година от 1 ноември.

Лев, затворен в клетка

От надежда еврото може да се превърне в разочарование

Евгени ГАВРИЛОВ

Парламентът задължи миналата седмица правителството, в координация с БНБ, да ускорят преговорите с институциите и държавите от еврозоната за замяна на българския лев с еврото от 1 януари 2024 г. Освен това кабинетът и БНБ трябва да ускорят и техническата подготовка за приемане на единната валута според одобрения вече национален план.

Народните представители от "БСП за България" гласуваха "въздържал се". "Гласуваме "въздържал се", защото нито една българска институция, в т.ч. и БНБ, не ни представи анализ за ползите и вредите. Защо не ги представят? Защото имат някакви съображения", каза проф. Румен Гечев. Според него взимането на политическо решение за ускорено приемане на еврото точно в период на множество кризи, на сяпо, без информация за ефектите, е опасно. Гечев изрази съмнение, че България ще може да защити приемането на еврото със същия курс, който действа през последните 20 години от въвеждането във валутния борд. "Курсът зависи от Съвета на Европа и ЕЦБ и никой няма да ни пита", подчерта той.

В началото на заседанието по искане на БСП за изслушване по темата в парламента бе поканен управителят на БНБ Димитър Радев. Повече от пет часа депутатите спориха трябва ли страната да настоява за влизане в еврозоната от 1 януари 2024 г. Лидерът на БСП Корнелия Нинова обвини ръководството на БНБ, че се бави с подготовката на доклада, който трябваше да анализира ползите и вредите от въвеждането на еврото у нас от началото на 2024 г. "Според решение на Координационния съвет за еврозоната от 13 юли, първият вариант на доклада трябваше да бъде

готов до края на юли, а окончателният - до края на август. Защо няма доклад, уважаеми членове на Управителния съвет на БНБ? В него трябваше да има две части - мнението на БНБ и мнението на Министерството на финансите. Кой не си е свършил работата и имате ли доклад", попита лидерът на БСП от парламентарната трибуна.

Ползи и вреди

Именно по инициатива на депутатите от левицата управителят и УС на БНБ бяха изслушани по темата. От думите на проф. Румен Гечев стана ясно, че БСП няма да подкрепи влизането в еврозоната, преди да е ясно, че това ще бъде полезно за хората и икономиката.

Още през пролетта партньорите, подкрепящи предишното правителство, постигнаха съгласие целевата дата за присъединяването на България към еврозоната да остане 1 януари 2024 г., а Националният план за въвеждане на еврото да влезе за обсъждане в парламента. Министрите на БСП и тогава гласуваха против приемане на плана. Те се позоваха на споразумението за съставяне на правителство. В него бе записано, че решението ще се вземе след изготвяне на анализ от БНБ за ефектите. Такъв анализ, както се видя от изказването на Димитър Радев пред депутатите, все още не е готов.

За сметка на това пък е готов специалният закон за въвеждането на еврото, публикуван неотдавна за обществено обсъждане. Концепцията на закона повтаря текстовете от приетия преди повече от година Национален план за въвеждане на еврото. Според законопроекта превалутирването на цените и всички договори от лева в евро не трябва да поставя потребителите във финансово по-неблагоприятно положение, отколкото са били, ако еврото не беше въведено.

Без промяна

В закона изрично ще бъде записано, че при приемането на единната европейска валута превалутирването ще се извършва по сегашния фиксиран курс от 1,95583 лева за 1 евро. Няма да се допуска преизчисляване на суми по съкратената форма на фиксирания

валутен курс, а трябва да се използва курсът с всичките пет знака след десетичната точка. Така превалутирани, всички суми ще може да бъдат закръглявани до два знака след десетичната запетая.

Всички съществуващи договори, в т.ч. за заеми, банкови сметки, трудови правоотношения, трябва да бъдат автоматично преизчислени. В закона ще бъде записано, че въвеждането на еврото няма да изменя или отменя действието на съществуващите договори.

Заплатите и пенсите ще започнат да се изплащат в евро след датата на въвеждане на единната валута. Сумите в трудовите договори трябва да бъдат превалутирани в полза на служителя, като се закръгли до най-близкия евроцент. Ако знакът, който следва последния знак, до който се прави закръгляването, е по-голям от 0, една единица следва да се добави към последния знак или ще бъде определена нова сума, която като стойност не е по-ниска от тази в лева. Същото важи за пенсите.

Потребителите

Специална глава ще бъде посветена на защита на потребителите. В нея ще бъде записано, че превалутирването на цените от лева в евро се извършва безплатно и при преизчисляването потребителят не трябва да бъде поставен във финансово по-неблагоприятно положение, отколкото би бил, ако еврото не беше въведено. Забранява се на търговци и производители, вкл. на банки и други доставчици на финансови услуги, да повишават цената на стоките или услугите за потребителите при въвеждане на еврото без основателна причина. Въвеждането на еврото не може да бъде причина и за промяна на условията по договори и други правни инструменти.

Един месец от деня на въвеждане на еврото в обращение ще бъдат едновременно двете валути - лев и евро. По време на този период търговците са задължени да връщат рестото на клиентите единствено в евро. Банкоматите също ще работят с двете валути в този месец. Цените на стоките и услугите ще бъдат обозначени и в лева, и в евро един месец след датата на вземане на решение от Съвета на ЕС за влизане на България в еврозоната и 12 месеца от

датата на въвеждане на еврото. Двойно обозначение на цените трябва има не само на етикетите в магазините, но и в брошури, ценоразписи, фактури, касови бележки.

Комисията за защита на потребителите ще бъде контролният орган, който ще следи за спазването на тези правила.

Безплатно

Физическата обмяна на български банкноти и монети за еврбанкноти и евромонети ще бъде безплатна. БНБ ще обменя безплатно и в неограничено количество банкноти и монети от лева в евро без ограничение във времето. Търговските банки и "Български пощи" ЕАД ще предоставят тази услуга безплатно през първите шест месеца след въвеждането на еврото, след което ще начисляват такса.

В закона ще бъде разписано как трябва да бъдат адаптирани счетоводните документи и отчети, данъчните декларации, регистрите и др. Предстои да се изработи методика за прехвърляне от лихвен процент в лева към лихвен процент в евро. Ще бъдат посочени кои са контролните органи и какви са санкциите при неспазване разпоредбите на закона. Въвеждането на еврото ще изисква и промяна на цялото законодателство, в което левът трябва да бъде заменен с новата валута.

Критерии

Преди дадена държава да може да приеме общата валута, тя трябва да се придържа към няколко строги макроикономически критерии, известни като критерии от Маастрихт. Кандидатът трябва да докаже, че валутата и публичните му финанси са стабилни. Валутните курсове у нас не са проблем, защото страната е във валутен борд от 1997 г. Въпреки това останалите изисквания показват, че присъединяването към еврозоната няма да бъде лесно.

Вероятно най-проблемна ще се окаже инфлацията. Едно от най-трудните условия, което държава като България трябва да изпълни, е свързано с инфлацията, а анализаторите очакват тя да се увеличи. Инфлацията е индикатор за поскъпването на живота и затова присъединяването на държава, в която цените се увеличават твърде бързо, крие риск от дестабилизация за другите държави от еврозоната. Освен това може да отслаби и еврото.

Когато вкарате лева във валутен борд, това е все едно да го затворите в клетка, колкото да не хапе. Но когато го вкарате в еврозоната, това означава да го убие, да го одерете и да направите кожата му на тъпан. Оттам връщане няма.

Еврозоната е място, на което се взимат авторитарни решения, които далеч не са изгодни за всички страни, които са нейни членки. Еврозоната е не съвсем дисциплинирана структура, правилата там се изкривяват, но не за всички.

Негативите в еврозоната се споделят както между онези, които получават облагите, така и с онези, които не получават никакви облаги, твърди икономистът Григор Сарийски. Проблем е, че не се знае в каква посока ще се развие еврозоната след украинската криза. Сега се говори за зелени политики и когато ЕЦБ започне да налага това нещо посредством финансови механизми, това означава оскъпяване на производството. Еврозоната е като подвижни пясъци, не знаем каква ще е ситуацията утре. На фона на разрастващата се криза и на фона на това, че еврозоната е незавършена конструкция с липсваща основа, рисковете за всяка икономика може да се окажат много повече от позитивите.

Когато държавата е превърната в държава

За управлението, контрола и връзката им с народа

Пребъдва мъдростта на онзи, чиито дела стоят по-горе от мъдростта му. Не ще пребъде мъдростта на онзи, чиято мъдрост стои по-горе от делата му.

Раби Ханина бен Доса (I в. пр.н.е.), юдейски мъдрец

■ **Славчо КЪНЧЕВ***

Дали отново реанимираната полемика какво да е държавното устройство на България - парламентарна или президентска република, е актуалната призма, през която би следвало да бъде анализирана обществено-политическата действителност у нас? И тази алтернатива да бъде разглеждана като единствено съдържаща смислов потенциал за избор, с оглед благоденствието - духовно и материално, на българския народ. Или това е парекселанс казус от територията на психологията на преднамереното влияние, чиято конкретна задача е да продължи без прекъсване процеса на заблуждаване на суверена, че той обитава страна, чиято държавност съответства в максимална степен на републиканската парадигма за управление?

През 1981 г. у нас имаше поредица от официални мероприятия за 1300-годишнината от създаването на българската държава. И тогава, и сега "българската държава" е едно от най-често срещаните словосъчетания в публичния дискурс.

Каква е етимологията на думата "държава"? Тя идва от "държа в ръцете си" във всички славянски езици. Още в първото издание на "Толкавий словарь живаго великорусскаго языка" (1863-1866) на Владимир Иванович Дал като едно от значенията на "държава" е дадена "една от регалиите, златното кълбо с кръст отгоре, царската ябълка". На всички официални изображения на руски царе те държат в ръцете си "държава".

За глагола "държат" или още "держивать" същият речник като смисъл дава: "хващам или захващам, без да пускам; пазя, удържам" и пр. в същия близък смисъл.

В Речник на българския език, т. 4,

издание на БАН, 1984 г., глаголят "държа" има дадени 30 значения. Сред тях "служи за опора на нещо, поддържам", "продължително, трайно задържане", "пазя нещо или някого с определена цел", "полагам големи грижи, старая се да стане нещо, да се извърши нещо; залягам". За "държава" в същия речник е даден смисъл на "политическа организация на обществото".

Неписаната конституция

Реалността доказва по незаобиколим начин, че държавата е сложна система, определена от динамичното взаимоотношение на субектите, които са градивните й елементи.

Именно в процеса на функциониране на държавността най-ясно проличава разминаването между схоластичните теории, изложени в множество научни трудове по държавно устройство, както и конституционно право, и неписаната конституция.

Това понятие "неписана конституция", различаващо се от писания основен закон, въвежда във философията на правото деецът на немското работническо движение, дребнобуржоазният социалист, родоначалникът на една от разновидностите на опортюнизма в работническото движение - ласалианството, Фердинанд Ласал.

Неписаната конституция представлява онази съвкупност от приложения в практиката на самата писана конституция, на цялата нормативна база, често твърде френолно тълкувана от магистратите в съдебната сфера, на социалните взаимоотношения на отделните членове на обществото.

Относителната тежест на отделните компоненти на политическия пазар определя динамиката в неписаната конституция. Тя не е статична конструкция, а отразява съотношението на силите между партийните функционери по високите нива, бюрократичната общност, кръговете на икономически интереси, и гражданите.

Този термин - "политически пазар", отразява една реалност, която вече близо тридесет и три години не функционира в полза на гражданите. Това е така, понеже е нарушена демократичната система за държавно управление, и по-точно неговият републикански дух е напълно елиминиран. Въпреки че поне номинално българската държавност е категоризирана като "република".

В древната Римска република във взимането на държавни решения са участвали и гражданите (без жените, робите и чужденците). Затова римският оратор, политик и писател Ци-

церон заключава: "Rest publica est rest populi" - "Държавните дела са дело на народа".

Именно доминирането на републиканския елемент в държавното управление е не само

необходимото, но и достатъчно условие

една обществено-политическа система да е демократична. Ако използваме една мисъл на шестнадесетия президент на САЩ Ейбрахам Линкълн, то тя е "Управление на народа, от народа, за народа".

Системата на представителната демокрация обаче създава значителни възможности за нарушаване на първия, а оттам и на третия принцип от триединната сентенция на Линкълн.

Когато липсва законова нормативна база за осъществяване на действителен контрол от страна на гражданите върху трите сфери на властприлагане по времето между изборите, то, както доказва цялата история на човешката цивилизация, твърде често управленският потенциал бива използван за задоволяване на лични амбиции и корисни интереси от материално и/или психологическо естество. Т.е. лицата, на които в условията на представителна демокрация са били делегирани властови пълномощия, престават в своите действия да се ръководят единствено от интересите на народа. Следователно управлението престава да е "на народа". Оттук автоматично и по незаобиколим начин следва, че такова ръководене на държавните дела престава да е и "за народа".

Именно за да се освободят от "оковите" на контрола и - още по-страшно - от евентуални тежки санкции заради извършването от тяхна страна на ненародополезно държавно управление, създателите на настоящата българска конституция изхвърлиха всички съществуващи в предишния основен закон, приет през 1971 г., т.нар. живковска конституция. Става дума за действителни антиелитарни положения, които, поне номинално, създаваха законова основа за контрол от страна на управляваното мнозинство от граждани върху управляващото малцинство.

Премахнати бяха чл. 7, който гласеше: "Народните представители и съветници са отговорни и се отчитат пред своите избиратели. Те могат да бъдат отзовани и преди срока, за който са избрани", както и беше изваден от политическата практика, а и от самата нова конституция, с претенцията да е "демократична", чл. 128: "Съдиите и съдебните заседатели са изборни. Те могат да бъдат отзовани и преди срока,

за който са избрани".

Съвсем преднамерено в сегашната конституция не бяха положени много правни положения, съществуващи в чуждестранни основни закони, които притежават потенциал за осъществяване на контрол от суверена върху сферата на държавното управление.

В редица държави самите конституции са

приети едва след всенародно одобрение

Посредством такава процедура са приети конституцията на Петата френска република през 1958 г., конституцията на Руската федерация през 1993 г., на Казахстан - 1995 г. Върху африканския континент само за периода от 1989 до 1993 г. 16 държави приемат своите конституции посредством процедура за всенародно допитване. Дори в някои от тях гражданите са имали възможност да участват и в съставянето на текста на основния закон. Най-новият пример е Тунис, където конституцията беше приета през юли 2022 г.

Българските граждани не притежават това право. Освен това тематиката на въпросите, по които може да се произнасят те, е силно стеснена спрямо чуждестранните практики. Освен че на референдум не могат да бъдат разглеждани въпросите от компетенция на Велико Народно събрание, чл. 9, ал. 2 от Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление (ЗПУГ) налага широк диапазон от рестрикции относно разискваните теми.

Например изискуемият минимален брой валидни подписи на инициатори за приемане на нов закон или за промяна на съществуващ е 400 000, докато в Швейцарската конфедерация, с близо 2 млн. души по-многобройно население от България, той е 50 000. В Швейцария няма срок за събирането на подписите, у нас е само 3 месеца. В много американски щати срокът е от 12 месеца до безсрочен. Освен това в България, за да бъде признат референдумът за валиден, е необходимо в гласуването да са участвали минимум толкова гласоподаватели, колкото е бил броят им на последните парламентарни избори. В Швейцария няма изискуем минимум на участниците в референдума.

Възвръщането на властовия потенциал в неговия първодържател - българския суверен, е трудна задача. Но, както е прозрял древният китайски мислител Конфуций: "Това, което е трудно да се направи, трябва да се прави с голяма настойчивост". По мирен път или със сила.

* Авторът е председател на УС на Асоциацията за борба против корупцията в България

Гейминг субкултурата превзема музеи и читалища в София

Фестивалът „Sofia Game Night“ ще се състои на 5 ноември в столицата и още седем български града

Новите младежки субкултури срещат традиционните културни институции в рамките на четвъртото издание на фестивала „Sofia Game Night“ (5 ноември). Събитието обединява игрите във всички техни проявления и форми - от електронни спортове и видеоигри, през настолни игри, шахмат, го, търсене на съкровища в градски условия, куизове, работилници, богата филмова програма и т.н.

Тази година „Sofia Game Night“ не само излиза от границите на столицата, простирайки се в още седем града, а и превзема нови територии, характерни по-скоро за традиционната култура - музеи, читалища, кинозалони и десетки други локации в цяла България. Националният исторически музей, Националният политехнически музей, Народното читалище „Васил Левски 1928“, Народното читалище „Иван Вазов 2014“ и Домът на киното ще бъдат превзети от гейминг субкул-

СНИМКА "SOFIA GAME NIGHT"

турата редом до ескейп стаи, барове и клубове за настолни игри, научи ДУМА от Хелиана Велинова, организатор на фестивала.

През почти целия 5 ноември (от 11 до 17 ч.) Наци-

оналният исторически музей в столичния квартал „Бояна“ ще бъде домакин на интерактивното забавление „Игри в музея“. По същото време Националният политехнически музей ще предложи атрактив-

ни демонстрации по физика и играта „Детектив в музея“. НЧ „Васил Левски 1928“ в София ще се включи с турнири по „Monopoly“, „Не се сърди човече“ и шахмат, както и други настолни игри за деца и родители от 14 до 20 ч. Турнир по настолни игри ще има и в НЧ „Иван Вазов 2014“ от 19 до 23 ч.

Желаещите да се научат да пишат книги-игри също ще намерят своето събитие - работилница с Ал Торо. По време на фестивала ще има дори геймърско комедийно шоу - „Gamers Standup Comedy Night by Inside Joke“, от 19 до 21 ч. в „Топлоцентра“.

Специално предизвикателство чрез игри от глухи към чуващи е организирано от партньорите на фестивала deaf.bg - обединение на три водещи организации на глухите хора - фондация „Заслушай се“, фондация „Взаимно“ и Младежката организация на глухите активисти - МОГА.

Пълната програма на фестивала може да се намери в сайта на „Sofia Game Night“.

НА ТОЗИ ДЕН СА РОДЕНИ

ДИМИТЪР БЕБЕНОВ,

фотожурналист,

кинооператор

Проф. д-р ИВАН ГАЗДОВ,

художник

КИРИЛ НАЗЪРОВ, писател

МАРИЯ КАВАРДЖИКОВА,

актриса

ТЕКЛА АЛЕКСИЕВА, художничка

НАКРАТКО

„Сонети“ от Кирил Кадийски с премиера в „Casa Libri“

Премиерата на „Сонети“ от Кирил Кадийски ще се състои на 2 ноември от 19 ч. в „Casa Libri“ на ул. „Цар Асен“ 64 в столицата. Изданието ще бъде представено от проф. Валери Стефанов. „Алхимия или чисто злато“ - така поетът Георги Борисов е озаглавил словото си, посветено на „този умопомрачителен за любителите на тристицията и феноменален за съвременната ни поезия сборник със сонети“. Ще чуем стихове в изпълнение на актьора Иван Бърнев, издателката Жаклин Вагеницайн и самия автор Кирил Кадийски.

„Грях“ е новата песен на Влади Ампов-Графа

Дълбоко, красиво и въздействащо звучи песента на Влади Ампов-Графа,

която носи предизвикателното заглавие „Грях“. Визуалната реализация създава режисьорът Георги Марков. Видеото е стилно издържано, красиво и направено така, че музиката да е на преден план, за да излъчва сативата с наслада от възприятието на чувствената и лирична песен, оркестрирана от Румен Бояджиев-син. В кадрите, освен Графа и струнния квартет, виждаме Венци Трифонов, който записва партията за кларинет, допълваща магичното звучене. През последните месеци Влади Ампов изнесе концерти в десетки градове в страната. През есенния сезон програмата му е запълнена с клубни участия, във Варна концертът е на 4 ноември в „Brick Port“, софиянци ще имат музикална среща с Графа в клуб „Carrusel“ на 17 ноември.

Остава седмица до концерта на Ал Бано и Ромина Пауър в София

Само седмица ни дели от момента, в който прекрасните италиански артисти Ал Бано и Ромина Пауър ще излязат на сцената в зала 1 на НДК и отново ще завладеят българската публика с приказното си творчество. Ал Бано и Ромина, заедно с техния екип, пристигат в София на 7 ноември, за да се подготвят подobaващо за концерта във вторник. Те се вълнуват изключително много и нямат търпение най-накрая да се срещнат с българските си фенове, съобщават от „София мюзик ентърпрайзис“.

СНИМКА СМЕ

СНИМКА БНР

Ивайло Аврамов е носител на Националната награда за скулп-

тура „Акад. Иван Лазаров“ за 2022 г. Той беше обявен на тържествена

Ивайло Аврамов получи Националната награда за скулптура

церемония в Деня на будителите в Художествената галерия „Владимир Димитров - Майстора“ в Кюстендил, събщи БНР. Наградата му бе връчена от миналогодишния носител на приза Иван Русев, който показва и своя изложба от скулптури в галерията. Новият лауреат на

Националната награда за скулптура е избран измежду петима номинирани автори, останалите са Венцислав Занков, Павлин Радевски, Снежана Симеонова и Стефан Лютаков. Те бяха представени от директора на Съюза на българските художници Любен Генов.

Ивайло Аврамов получи статуетка - копие на скулптура на Иван Лазаров, и парична награда от 9 хиляди лева, предоставени от община Кюстендил, Министерството на културата и Съюза на българските художници. За всички номинирани творци бяха подготвени грамоти. Наградата си вчера получи и миналогодишният ѝ носител Иван Русев - тя му беше връчена от директора на галерията в Кюстендил.

„Крадецът“ на фотомигове Димитър Бебенов става на 90

СНИМКА ЛИЧЕН АРХИВ

Юбилейно тържество и ретроизложба на известния кинооператор и фоторепортер Димитър Бебенов организират Съюзът на офицерите и сержантите от запаса и резерва - Централен съвет, Съюзът на българските журналисти (клуб „Военни журналисти“) и самият автор навърх рождения му ден - 2 ноември, от 18 ч. в концертната зала на Централния военен клуб в София. Там ще бъде подobaващо отпразнувана 90-годишнината на майстора на камерата. Доайенът на българската военна журналистика, мичманът от запаса Димитър Бебенов като на шега е вече на 90 години, пишат организаторите на тържеството. При откриването на една от поредните му авторски изложби проф. д-р Румен Георгиев, негов ученик по кино и фотография, разчувствено заявява: „Той ме научи да снимам, но признавам, че не можах да се науча на неговото май-

сторство „да краде“ фотомигове. Като военен фотограф и кинооператор мога да го определя като „снайперист във фото и като „картечар“ в киното!“. Автор с интересна и богата житейска и творческа биография, Бебенов е заснел многобройни забележителни фотографски и кинотворби, заслужил е най-високи национални и международни отличия и признание за своя талант и отдаденост на професията, на българското изкуство и култура. Ако съществува понятие „фотопоезия“, то фотограф-художникът Димитър Бебенов е безспорен и достоен представител на това изкуство. Много негови ученици и асистенти са големи имена в киното и телевизията. Те го уважават и се възхищават на неговите авторски творби от последните, пенсионерските години. Само през последните 10 години е заснел повече от 20 филма, допълват организаторите.

ДНЕС	ЧЕТВЪРТЪК	ПЕТЪК	СЪБОТА
			
СЛЪНЧЕВО	ПРОМЕНЛИВО	ПРОМЕНЛИВО	ПРЕДИМНО ОБЛАЧНО
максимални	максимални	максимални	максимални
26°C	22°C	20°C	19°C
			

05.55 Денят започва - сутрешен блок
09.20 100% будни - сутрешно токшоу
11.00 Култура.БГ - предаване за култура
12.00 По света и у нас
12.25 Новини на турски език
12.35 Малки истории
12.45 Телепазарен прозорец
13.00 Последният печели - забавно-познавателно семейно куиз шоу/п/
14.00 Телепазарен прозорец
14.15 "Плакостникът Чорапчо" - анимационен филм
14.45 "Вечните тайни" - анимация
15.15 "Герои с опашки" - научно-популярен филм
15.45 Телепазарен прозорец
16.00 Бързо, лесно, вкусно
16.30 Светът и ние
17.00 България в 60 минути с Мариана Векилска
18.00 По света и у нас
18.30 Още от деня - коментарно предаване
19.00 Последният печели - забавно-познавателно семейно куиз шоу
20.00 По света и у нас
20.45 Спортни новини
21.00 БНТ представя - Петя Дубарова: Аз съм Петя
22.00 "Братството 2" - тв филм /6 епизод/ (14)
22.50 Отвъд границите
23.00 По света и у нас
23.25 ФИФА - Световно първенство по футбол 2022 - магазинно предаване /3 епизод/
23.55 Събота вечер с БНТ /п/
00.55 Светът и ние /п/
01.25 100% будни - сутрешно токшоу /п/
03.00 Култура.БГ /п/
03.55 "Герои с опашки" - научно-популярен филм/п/
04.25 По света и у нас /п/
05.10 Още от деня - коментарно предаване/п/
05.40 Телепазарен прозорец

00.10 „Нашият следобед с БСТВ“ (п)
01.20 „Контра“ (п)
02.15 „За историята свободно“ (п)
03.10 „Дискусионен клуб“ (п)
04.10 „Думата е ваша“ (п)
05.10 Документален филм
05.40 „Нашият следобед с БСТВ“ (п)
06.50 Музикален антракт
07.30 Документален филм
08.00 „Лява политика“ (п)
09.00 „Студио Икономика“ (п)
10.00 ТВ пазар
10.15 „Актуално от деня“ (п)
11.00 ТВ пазар
11.15 Музикален антракт
11.40 „Хубава си, татковино“
12.10 ТВ пазар
12.30 Новини
12.45 „Общество и култура“ (п)
13.45 ТВ пазар
14.00 „Нашият следобед с БСТВ“
15.30 Новини
16.00 Документален филм
16.30 „Думата е ваша“ – открита линия
17.30 ТВ пазар
17.45 Музикален антракт
18.10 ТВ пазар
18.30 Новини – централна емисия
19.15 „Актуално от деня“
20.00 „За историята свободно“
21.00 „Контра“ (п)
22.00 Новини – централна емисия (п)
22.30 „Актуално от деня“ (п)
23.10 „За историята свободно“ (п)

06.00 "Тази сутрин" - информационно предаване с воец Златимир Йочев
09.30 "Преди обед" - токшоу с водещи Десислава Стоянова и Александър Кадиев
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.40 "Комиците и приятели" /п./ - комедийно шоу
13.20 "Стани богат" /п./ - куиз шоу
14.30 "Шоуто на Николаос Цитиридис" /п./
15.00 "Огледален свят" - сериал
16.00 Премиера: "Обещание" - сериал, с.4
17.00 bTV Новините
17.30 "Лице в лице" - публичностично предаване с водеща Цветанка Ризова
18.00 "Стани богат" - куиз шоу с водещ Михаил Билалов
19.00 bTV Новините - централна емисия
20.00 Премиера: "Опасно изкушение" - сериал, с.4 еп.43
21.00 "Фермата: Мостът на времето" - риалити, с.8
22.30 "Шоуто на Николаос Цитиридис" - вечерно токшоу
23.00 bTV Новините - късна емисия
23.30 "Будител на годината 2022" /запис/ - тържествена церемония
00.50 "Като на кино" - предаване за кино
01.00 "Революция Z: Секс, лъжи и музика" - сериал, с.3 еп.12
02.10 bTV Новините /п./
02.40 "Преди обед" /п./ - токшоу
04.35 "Опасни улици" - сериал, с.15
05.30 "Лице в лице" /п./

04.35 Телеканал "Добро утро"
08.00 Новини /с/с субтитри/
08.20 "АнтиФейк"
08.55 "Живей здравословно!"
09.45 Информационен канал
11.00 Новини /с/с субтитри/
11.15 Информационен канал
14.00 Новини /с/с субтитри/
14.15 Информационен канал
17.00 Вечерни новини /с/с субтитри/
17.20 Информационен канал
20.00 "Време" - информационна програма
20.45 "Спусък" - нови серии, еп. 11
21.45 "Голямата игра" - тв шоу
22.45 Информационен канал
00.15 "Мъжко/Женско"
01.05 "В действителност" - тв шоу
01.55 "Нека говорят" - токшоу
03.00 "Време" - информационна програма
03.45 "Спусък" - нови серии, еп. 11

ХОРОСКОП

ОВЕН

С добро самочувствие ще се ориентирате към ново начало. Любовта ви подкрепя и това е силата.

21 март - 20 април

ТЕЛЕЦ

Приемете предложение за пътуване, защото и без друго сте с положителна нагласа за това.

21 април - 21 май

БЛИЗНАЦИ

Бъдете настоятелни, но без да сте груби, и ще постигнете своето в днешните преговори.

22 май - 21 юни

РАК

С изпълнението на важни ангажменти ще облекчите делата си, затова запретвайте ръкави.

22 юни - 23 юли

ЛЪВ

Толерантността и търпението ви в общуването ще убедят опонентите в правотата ви занаят.

24 юли - 23 август

ДЕВА

С цената на всичко ще работите и ще дадете най-доброто от себе си, за да постигнете целта.

24 август - 23 септември

ВЕЗНИ

Независими по дух и поведение, ще следвате собствената си програма, не се колебайте.

24 септември - 23 октомври

СКОРПИОН

Уважавани сте като професионалисти, но често се съобразявайте с изискванията на клиента.

24 октомври - 22 ноември

СТРЕЛЕЦ

Използвайте уменията си за по-ползени занимания. Денят е подходящ за работа въпреки.

23 ноември - 21 декември

КОЗИРОГ

Енергията ви ще способна да постигате благополучие и укрепване на авторитета.

22 декември - 20 януари

ВОДОЛЕЙ

Работете по приключване на започнатите задачи и наред с тях можете да постигнете всичко.

21 януари - 19 февруари

РИБИ

Плановите ви ще се реализират, стига да сте активни и по-действени. Не бъдете много критични.

20 февруари - 20 март

ПРАВОСЛАВЕН КАЛЕНДАР

Църквата почита на 2 ноември Св. мчци Акиндин, Пигасий, Афтоний, Елпидифор и Анемподист

Акиндин, Пигасий, Анемподист, Елпидифор и Афтоний избрали да страдат, вместо да предадат вярата си

Св. мъченици Акиндин, Пигасий и Анемподист били християни и служели в царския дворец при персийския цар Сапор. Цар Сапор желаел да живее в мир с император Константин Велики и затова в началото на своето царуване не преследвал своите поданици, които приемали християнството.

След смъртта на Константин обаче той започнал война с наследника му Константин. Жреците и персийските маги, които ненавиждали християните, упорито убеждавали Сапора, че неговите поданици християни се намират в постоянна връзка с враговете като техни едновърци и ги подпомагат във войната срещу него. Сапор поискал персите християни да се отрекат от вярата си. Но за истинския християнин вярата е по-скъпа от живота и голямото множество от тях предпочели да страдат и приемат смърт, отколкото да се отрекат от вярата си. Започнало страшно гонение. Гонителите били изу-

мени от голямото число християни, които се намирили в тяхната държава. Оказало се, че и в царския дворец имало много християни.

Тогава довели при царя трима негови придворни - Акиндин, Пигасий и Анемподист, обвинени, че изповядват християнската вяра. Сапор употребил всички мерки, за да ги склони да се отрекат от вярата си, като им обещавал награди, ако покажат покорност, а в случай на съпротива ги заплашвал със смърт. Но те останали твърди във вярата си и приели да бъдат подложени на страшни изтезания.

Бог укрепил светите мъченици, като им дал необикновена твърдост

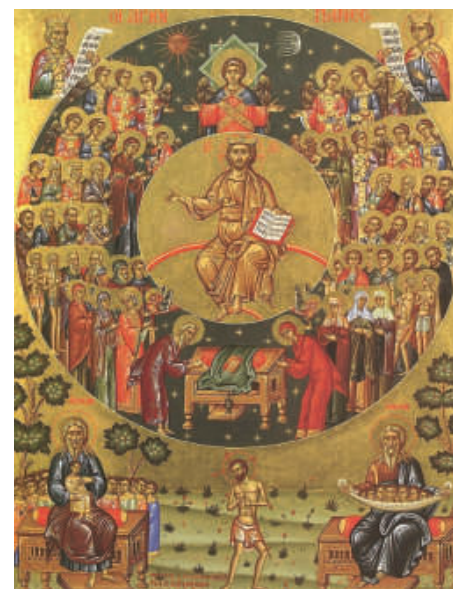
Езичниците били изумени. Един от мъчителите - Автоний, захвърлил оръжието, с което измъчвал невинните, и извикал: "Велик е християнският Бог!" Осъдили го на смърт. Като чул присъдата си, той радостно извикал: "Слава на Тебе, Господи, Боже, в Когото вярват християните! Вярвам и аз в Тебе, покланям се на Тебе

и за Тебе умирам. Спаси ме, мен недостойния, чрез великото си милосърдие!" В това време светите мъченици с любов се молели за новообърнатия във вярата.

Сановникът Елпидифор също се обърнал към вярата, от езичник станал християнин. Смело заявил на царя, че вярва в Разпнатия Христос. И той бил отведен на смърт пред събралото се множество народ, и мнозина повярвали в Христа.

Акиндин, Пигасий и Анемподист били изгорени

Заедно с тях пострадала и приела мъченически венец и майката на цар Сапор. Царят, упорит в неверието, издал заповед, с която се осъждали на смърт всички християни, живеещи в държавата му. Тази заповед била издадена по време, когато християните празнували Христовите страдания. У християните пламнала неудържима ревност. Те започнали на тъпни да идват пред двореца и да изповядват вярата си. На Велики петък и на самата Пасха около хиляда души отдали живота си за вярата, сред тях бил и Азат

- любимецът на царя.

След това Сапор се убедил, че не е в състояние да изстреби християнството от държавата си, отменил първата заповед и издал втора, според която се предават на смърт само християнските свещенослужители.

СЪПРУГАТА НА ОДИСЕИ	↙	ВИД КАФЕ	↙	ХРЕМА	↙	БИВШ ПРЕЗИДЕНТ НА ФРАНЦИЯ	↙	ПОДАРЪК	↙	ПЛАНИНА В БЪЛГАРИЯ	↙	ГЛАВЕН ТОРЕАДОР	↙	НАПЪН, НАТИСК	
ПЕСЕН НА ЛИВАНОВА	↘	ВИД СПОРТ	↘	ЧОВЕШКО ЛИЦЕ	↘			КАЗАШКИ ВОЕНА-ЧАЛНИК	↘	ГРАД В ТАЙЛАНД	↘	БИВШ БЪЛГАРСКИ ВЕСТНИК	↘	↘	
ТУРСКИ ПИСАТЕЛ-САТИРИК	→					ИЗДЕЛИЕ ОТ ПЕЧЕНА ГЛИНА	→	↘				↘			
ВЛАКНОДАЙНО РАСТЕНИЕ	↘			КУРОРТ В БУРГАСКО	→		↘		ЗДРАВА ВРЪВ	→					
СТАРА ЛИТОВСКА ПАРИЧНА ЕДИНИЦА	→		↘	ЖП ИЛИ ШОСЕЕН ОТВОР	↘	ВЛАСТВАНЕ ЧРЕЗ НАСИЛИЕ	→		↘	ХЪЛМ ЗА МОТОКРОС КРАИ САМОКОВ	→				
ГРАД В ИРАК	↘				↘	ФРЕНСКИ ПОЕТ				РЕЧНО НАСЛАГВАНЕ					
					ВИД ВЪЛНЕН ПЛАТ	→				↘	ОБОГАТИТЕЛ НА ПОЧВАТА	→			
					ОРГАНИЧНА ГРУПА АТОМИ	↘					ВИД ИГРА НА КАРТИ	→			
РУСКИ ПИСАТЕЛ-“ДВАМАТА КАПИТАНИ”		ГРАДИНСКО ЦВЕТЕ	→					СТАН,ЛАГЕР	→			↘		СТРОИТЕЛЕН МАТЕРИАЛ	
↘		↘						ГРЪЦКИ ОСТРОВ	→					↘	
							МАСТИЛО ЗА КОПИРНА ТЕХНИКА	→	↘				РЕКА В ИНДОНЕЗИЯ		
							ТРОПИЧЕСКИ ВЪТЪР								
МЯРКА ЗА ТЕПЛО	ДРЕВЕН ГРЪК	→				БЪЛГ.ВЪЗРОЖДЕНСКИ СТРОИТЕЛ	→	↘				НОТА	→	↘	
	СКЪПОЦЕННИ КАМЪНИ	↘				ГРАД В ТАДЖИКИСТАН	↘					ФРЕНСКИ АСТРОНОМ			
↘	↘			ТРИГОНОМЕТРИЧНА ФУНКЦИЯ	→	↘			РОДНИЯТ ГРАД НА БАЗОВ	→		↘			
			↘	ХИМ.ЕЛЕМЕНТ-МЕТАЛ	↘				КОРЕМОНОГО МЕКОТЕЛО ЖИВОТНО	↘					
АМЕРИКАНСКИ КИНОАКТЪОР	→				ФИЛИПИНСКИ ОСТРОВ	→				КОРЕЙСКИ ЛЕКИ КОЛИ	→				
ПРИВИЧКА	↘				ГЕОМЕТРИЧНА ФИГУРА	↘				ПОРЕДНО ЧИСЛО	↘				
					ХРАСТОВИДНО РАСТЕНИЕ	→					↘	ГРАД ВЪВ ФРАНЦИЯ	→		
					ФРЕНСКИ ПИСАТЕЛ	↘						ПЕТИМА ТУРСКИ СУЛТАНИ			
ТЪКАНА ПОСТЕЛКА		ЧАСТ ОТ РАСТЕНИЕ	→					ЛИТЕРАТУРНА ТВОРБА	→			↘		СРЪБСКА ПАРИЧНА ЕДИНИЦА	
↘		↘						ЧАСТ ОТ КВИТАНЦИЯ КЪМ КОЧАНА	↘					↘	
							Г-Й В ЕДНОИМ. ПОВЕСТ ОТ А.ГАЙДАР	→	↘				ГРАД В ЕИРЕ		
							US ФОТО-АПАРАТИ								
СЛАВЯНО-БЪЛГ.ТИПЛА	ВОДОСТОЧНА ТРЪБА	→				МАЛЪК КОРАБ	→	↘					МЯРКА ЗА ТЕПЛО НА ЗЛАТО	→	↘
	ПЕРСИЙСКИ БОГ НА ЗЛОТО	↘				МАШИНЕН ЕЛЕМЕНТ	↘						ВИД ТРИКО-ТАЖЕН ПЛАТ		
↘	↘			САЛИЦИЛОВО СЪЕДИНЕНИЕ С ФЕНОЛ	→	↘			ЕВРЕЙСКИ СВЕЩЕНИК	→			↘		
				US ПАРИЧНА ЕДИНИЦА	↘				ДЪРЖАВА В ХИМАЛАИТЕ	↘					
ПОРЯДЪК	→		↘		РАДИОАКТИВЕН ХИМ. ЕЛЕМЕНТ	→					ШАХМАТНА ФИГУРА	→			
СЪЩЕСТВУВАНИЕ	↘				ГРАД В АВСТРАЛИЯ	↘					ВРЪХ ВЪВ ВРАЧАНСКИЯ БАЛКАН	↘			
						БИВШ НАШ ВЪНШЕН МИНИСТЪР	→					РЕКА В ИСПАНИЯ	→		
						ВИЕТНАМСКА ЛУННА НОВА ГОДИНА	↘					ДРЕВНО-РИМСКИ ИМПЕРАТОР	↘		
МЪЖЪТ В ТАНЦУВАЩА ДВОЙКА		НЕМСКИ ФУТБОЛЕН ТРЕНЬОР	→					ЦЪРКОВНА ЧАША	→						ОТРИЦАНИЕ
↘		КАНТОН В ШВЕЙЦАРИЯ	↘					РУСКИ ВЕРТОЛЕТИ	↘						↘
								РУСКИ АВИО-КОНСТРУКТОР	→						
ВИД МАГМЕНА СКАЛА	→					ДВОРЕЦ	→						ФРЕНСКИ КОМПОЗИТОР	→	

РЕЧНИК: Ариман, Лерис, Лимерик, Мосул, Нурек.

Борис БЕРОВ

■ ДУМА

Основател **Стефан Продев**

■ ДУМА

Издава „ДУМА прес“ ЕООД

Управител **Радостина Благоева**

■

ОТГОВОРИ НА КРЪСТОСЛОВИЦАТА

ОТ БРОЙ 212

Първи зам. главен редактор **Нора Стоичкова**
Зам. главни редактори **Ина Михайлова**
imihaylova@duma.bg
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg
Отговорен секретар **Ивайло Гиздов**
igizdov@duma.bg

БЪЛГАРИЯ: Аида Паникян - 218; Десислава Велева - 230; Ростислава Иванова - 233; Юлия Кулинска - 224
ИКОНОМИКА: Мая Калпачка-Ивановска - завеждащ отдел - 246; Евгени Гаврилов - 246
СВЯТ: Таня Глухчева - 220
КУЛТУРА: Вилиана Семерджиева - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240
ОБЩЕСТВО: Валентин Георгиев - 232
ЧЕТИВО: Боян Бойчев - “Пегас” - 244; Георги Гълов - “Пардон”; **Художник:** Анатолий Станкулов
СПОРТ: Владимир Николов - завеждащ отдел - 245; Марин Милашки - 245
ЕЛЕКТРОННО ИЗДАНИЕ: Росица Ангелова
ФОТО: Емилия Костадинова - 206

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров, Евгения Крушева, Петя Рогачева, Спаска Венева
РЕКЛАМИ И ОБЯВИ: Юлия Станкулова - 205; 0879326034; e-mail: reklama@duma.bg, obiavi@duma.bg
РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: Румяна Кирилова - 203; Емил Михов - 216; abonament@duma.bg, “Български пощи” ЕАД
ПРОИЗВОДСТВО: Владимир Тополски

— duma@duma.bg —

Адрес на редакцията:
София - 1000,
ул. „Позитано“ 20А
Факс: 975 26 04,
автоматичен номератор 97 05
+ вътрешен номер

Печат

alliance print

София, жк. "Дружба" 1,
ул. "Илия Бешков" 3А

ВЕСТНИК “ДУМА” Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ “РАБОТНИКЪ”, “РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК” И “РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО”

Вектор. Вот. Слав. Атаки. Тапири. Тип. Аванс. Синан. Ком. Аргон. Скоч. Катар. Тенар /Луи/. Оне /Жорж/. Тонев /Димо/. Роман. Ин. Капитан. Ремиз. Тиран. Казино. Тип. Калем. Намиб. Лум. “Нимиц”. Миле /Карл/. Аскет. Мекик. Нил. Касис. Ястие. Си. Кастрон. Талса. Аомин. Тенеси. Суе. Лакот /Пиер/. Рати. Ски. Тобол. Фонд. Стока. Нерез. Суи. Итака. Лабок. Зе. Уникати. Криолит. “Японски силуети”.
ОТВЕСНО:
“Великата рилска пустиня”. Потоп. Лукас / Джордж/. Екотип. Ята. Манит. Места. Икако. “Ота”. Ретик /Георг/. Тирол. Акан. Крава. Варан. “СО-МАТ”. АТС. Карт. Налим. “Никон”. Ик. “Цвингер”. Немя. Нобел /Алфред/. Сонор. Микст. Торакс. “ТТТ”. Намек. Цитат. Ле Бри /Тео/. Ас. Раман /Чандрасекхара/. Килер. Зоил. Яспис. Низам. Еснаф. Коу /Себастиан/. “Линко”. Зимин /Александър/. Аетос. Ле /Иван/. Фараони. Нилис /Люк/. Синузит. Винченцо Белини. Диети.

ДУМА
СРЯДА
2 НОЕМВРИ

СНИМКА АТРТОUR.COM

Директорът на АТП Андреа Гауденци връчи в Париж Купата за най-добър тенисист на испанския тийнейджър Карлос Алкарас - най-младият и 28-и №1 в световната ранглиста на АТП

Младен Кръстаич повика дебютант от Фиорентина

По трима играчи от Лудогорец, Левски и ЦСКА 1948 в националния за спарингите в Кипър и Люксембург

Селекционерът на националния отбор на България Младен Кръстаич обяви група от 26 футболисти за предстоящите приятелски двубои срещу Кипър и Люксембург в средата на месеца.

Дебютант сред избраниците му е големият талант от Фиорентина Димо Кръстев. Асът на ЦСКА 1948 и голмайстор на efbet Лига Ивайло Чочев отново не намира място в състава на сърбина, в който са трима негови съотборници. С по трима играчи са представени още Лудогорец и Левски, а с по двама - ЦСКА и Черно море.

В националния тим се завръща играещият в Белгия Димитър Велковски, който не

беше повикан от Кръстаич за първите му мачове, завършили с победи над Гибралтар (5:1) и Северна Македония (1:0). Не е повикан и Матео Стаматов от руския Оренбург.

На 16 ноември България гостува на Кипър в Ларнака, а на 20 ноември и на Люксембург във Вадуц.

ИЗБРАНИЦИТЕ НА КРЪСТАИЧ:

Вратари: Даниел Наумов (ЦСКА 1948), Светослав Вуцов (Славия), Иван Дюлгеров (Черно море); **Защитници:** Петко Христов (Специя, Ит), Валентин Антов (Монца, Ит), Пламен Гълъбов (Макаби Нетаня, Изр), Димо Кръстев

(Фиорентина, Ит), Христиан Петров и Иван Турицов (ЦСКА), Антон Недялков (Лудогорец), Димитър Велковски (Серкъл Брюж, Бел), Виктор Попов (Черно море); **Полузащитници и нападатели:** Янис Карабелъов (Кишварда, Унг), Илия Груев (Вердер Бремен, Гер), Иван Йорданов, Доминик Янков и Кирил Десподов (Лудогорец), Филип Кръстев, Илиян Стефанов и Марин Петков (Левски), Илиан Илиев (Аполон Лимасол, Кип), Никола Илиев (Интер, Ит), Йоан Стоянов (Секция Нес Циона, Изр), Георги Русев и Радослав Кирилов (ЦСКА 1948), Мартин Минчев (Спарта Прага, Чех).

Димо Кръстев спечели с Фиорентина Купата на Италия за юноши до 19 години

Левски настоява за извънреден конгрес на БФС

Ръководството на Левски излезе с официална позиция, в която призова ръководството на БФС до 20 декември да обяви дата за извънреден изборен конгрес в началото на следващата година.

“Българският футбол е в критично състояние. Необходими са радикални мерки за оздравяване и развитие.

Настоящото ръководство на БФС е пропито от зависимости и се толерира корупционни практики от най-ниско до най-високо ниво. То доказва по несъмнен начин, че не работи за развитието на фут-

бола, а за определени футболни клубове и в собствен интерес.

Категорично се обявяваме за дълбоки структурни и кадрови реформи във футболната федерация и призоваваме настоящото ръководство на БФС до 20 декември да обяви дата за извънреден изборен конгрес в началото на 2023 г., като същевременно прекрати омагьосания кръг от дела и обжалвания. Призоваваме всички кандидати да оповестят предварително своя екип и Изпълнителен комитет, както и да оповестят предварително изисквани-

ята си за прозрачен и честен избор, за да признаят безусловно резултатите.

ПФК Левски ще подкрепи такъв кандидат, който представи краткосрочна, средносрочна и дългосрочна програма и визия за оздравяване и развитие на футбола в България на всички нива и във всички аспекти - детско-юношески футбол, съдийство, комисии, национални отбори, комуникация с държава и общини и т.н., за изпълнението на която е осигурен постоянен публичен контрол”, написаха “сините”.

ГЛЕДАЙТЕ

ФУТБОЛ ШАМПИОНСКА ЛИГА ПО БТВ ЕКШЪН

19.45 Реал М - Селтик
22.00 Ювентус - ПСЖ
0.45 Репортажи от мачовете от деня

ПО РИНГ

19.45 Шахтър - РБ Лайпциг
22.00 Милан - Залцбург

ПО МАКС СПОРТ 3

17.00 Младежка Шампионска лига: Ювентус - ПСЖ
19.00 Обзор на мачовете от вторник

ПО ДИЕМА СПОРТ

15.45 Обзор на кръга във Втора лига
17.15 Черно море - Левски

ПО МАКС СПОРТ 4

18.30 Обзор на кръга в МЛС

ПО МАКС СПОРТ 1

ТЕНИС
12.00-24.00 АТП 1000 в Париж

ПО ЕВРОСПОРТ 1

КОЛОЕЗДЕНЕ
11.30 Най-доброто от Джирото
12.30 Най-доброто от Тур дьо Франс
19.35 Обиколка на Фландрия

КОНЕН СПОРТ

21.00 СК в Лион (обзор)

РЕЗУЛТАТИ

XVI кръг

Ботев Вр - Берое 2:0 1:0 Ивайлов (17) 2:0 В. Христов (44). Отложени мачове: **снощи:** Локо Пд - ЦСКА (VII кръг); днес, 17.15: Черно море - Левски (IV кръг).

1. ЦСКА	15	12	1	2	31:9	37
2. Лудогорец	14	11	2	1	40:8	35
3. ЦСКА 1948	16	9	5	2	25:11	32
4. Локо Пд	15	9	3	3	18:10	30
5. Черно море	15	8	4	3	17:13	28
6. Левски	14	8	3	3	22:7	27

7. Славия	15	8	2	5	18:15	26
8. Локо Сф	16	7	4	5	22:18	25
9. Арда	16	6	5	5	16:17	23
10. Ботев Пд	16	5	1	10	19:23	16

11. Ботев Вр	16	4	2	10	15:28	14
12. Септември	16	3	4	9	16:24	13
13. Берое	16	3	4	9	12:29	13
14. Хебър	16	3	2	11	9:32	11
15. Пирин	16	1	6	9	9:23	9
16. Спартак Вн	16	1	4	11	11:33	7

XVII кръг

петък, 17.00: Септември - Хебър; **събота, 12.45:** Ботев Пд - Ботев Вр; 15.00: ЦСКА 1948 - Пирин; **17.30:** Берое - Арда; **неделя, 12.30:** Славия - Черно море; **14.45:** Спартак Вн - Левски; **17.15:** ЦСКА - Локо Сф; **вторник, 17.30:** Локо Пд - Лудогорец.

Карлос Насар (в средата) и подгласниците Божидар Андреев (вляво) и Васил Маринов

Насар спечели турнира „Милен Добрев“

Карлос Насар триумфира на международния турнир в памет на олимпийския ни шампион Милен Добрев. Шангист №1 на България за 2021 г. бе над всички в залата в Пловдив, като класирането се извърши по системата “Синклер”, в която се взима съотношението между личното тегло и събрания двубой. Възпитаникът на Илиян Илиев от Червен бряг събра 451,419 т. 18-годишният талант изхвърли 170 кг и изтласка 210 кг, с които заслу-

жи шампионската купа. Втори се нареди сливналият Божидар Андреев с 433,100 т. - двубой от 347 кг (157+190). На почетната стълбица се качи и друг от националите ни - Васил Маринов, с 403,046 т. - 370 (165+205). Водещите ни шангисти продължават да се подготвят на “Белмекен” за Световното първенство през декември в Богота.

При кадетите в Пловдив победи Петьо Стефанов с 328,889 т. Габровецът събра 255 кг

(115+140) и изпревари Ангел Георгиев (Червен бряг) с 323,882 т. - 313 кг (142+171). Трети е Диян Янчев (Хасково) с 292,266 т. - 265 кг (115+150). При жените първа е сръбката Тамара Арунович с 248,500 т. от двубой 193 кг (88+105). Втора е Галя Шатова (Карлово) с 246,982 т. Националната ни, която скоро се завърна на подиума, събра 183 кг (83+100), а трета е Надежда-Мей Нгуен (Русе) с 242,94 от двубой 157 кг (70+87).

9770861134008